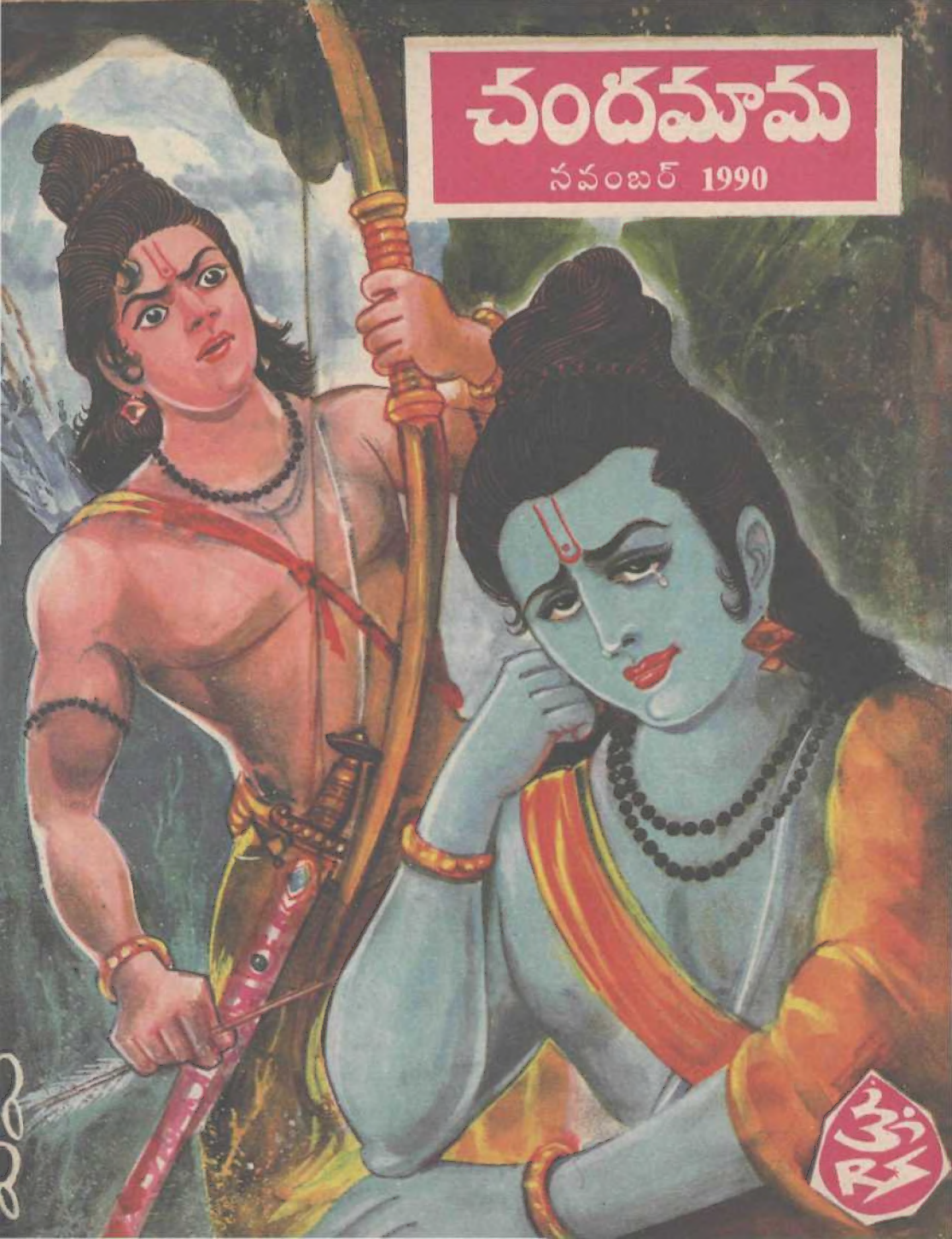

చంద్రమామ

నవంబర్ 1990

చూపారంటే చాలు. కొద్దిపాటి
పొదుపుతోనే 21 ఏళ్ల వయసుకల్లా
మీ బిడ్డను లక్షాధికారిని చేయవచ్చు.

యూనిట్ ట్రస్ట్ వారి
బాలల కానుక వృద్ధి నిధిలో
పెట్టుబడి పెట్టండి.

501: _____

502: _____

ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್
ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

(ప్రభుత్వ రంగంలో ఒక అర్హత పంపు)

- 13, ఎస్. ఎల్. రామ్ స్టాల్ మాట్
(మ్యా. ఎల్. రామ్ స్టాల్) పోస్టాఫీసు-400 020
ఫోన్: 2461767/620 1995

- బస్టర్ బీట్ ఇన్సూర్ వెయ్యూర్ టర్నింగ్,
45, వెంకం బ్లక్ టౌన్, మద్రాసు-600 001
ఫోన్ : 587433/580938

- 203/204, మెమోర్ కార్డ్ కాంప్లెక్స్,
మెమోర్ ఫ్లోర్, ఐటీఐ బాగ్,
హైదరాబాద్-500 001. ఫోన్: 240010.

- కోర్. నం. 29-3-12, వెంకటేశ్వర స్వామి స్త్రీ, టేక్ ఓన్ వద్ద, బాపాట్ పిల్లలకు చెల్లించిన 500000 రూ. చెల్లించినది 520002 రూ. 63964

ఓ రోజు ఉదయం..ఓ ప్రముఖ వాణిజ్య బ్యాంకు నాలుగో అంతస్తు పైనుంచి ఓ యువతి క్రిందకి దూకి అత్యుపాత్య చేసుకుంది.

ఆ యువతి - కస్తూరి.

ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకున్న కస్తూరి అత్యుపాత్య చేసుకోడానికి దారి తీసిన వరిస్థితు లేమిటి?

కన్న విధ్వ శ్రేయస్సు కోరవలసిన తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములు కస్తూరి అత్యుపాత్య చేసుకున్నందుకు ఏమాత్రం విచారించక, అమెకు రావాల్సిన సామ్యుక్తిసం అమె భర్తతో పోటీ పడడానికి కారణం ఏమిటి?

ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానమే—

ప్రసిద్ధ రచయిత్రి

కె.రామలక్ష్మి

కలంనుండి వాస్తవ సంఘటనల ఆధారంగా నవంబర్ సంచిక నుంచి ప్రారంభమైన ధారావాహిక నవల

కస్తూరి

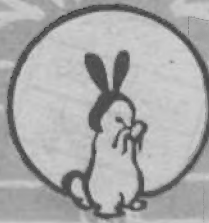
ఈ సంచికలో యింకా...

డి.కామేశ్వరి నశిష్ట నవల - 'అగ్నిపరీక్ష', బామ్మగారి సమాధానాలు, గృహిణి-అధునిక గృహపరికరాలపై బహుమతి పొందిన వ్యాసాలు, లెడీస్ మేజిక్, వివిధ రాష్ట్రాల వంటలు, కదంబమాల, చిట్టికథల పోటీలో గెలుపొందిన కథలు...యిలా మీరు మెచ్చు, మీకు నచ్చు మరిన్ని శిర్షికలతో వెలువడింది.

నెలతల ప్రియ నెచ్చెలి

వనిత

•విజ్ఞానానికి •వికాసానికి •వినోదానికి

చందమామ

నవంబర్ 1990

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

వార్తలు-విశేషాలు	9	ధర్మయ్యపరీక్ష	41
బంధువులున్నారు జాగ్రత్త!	11	వీరహనుమాన్-6	45
బందిపోటు యువరాజు-15	17	కామరాజుకోపం	53
దేవతాస్థి వరం	25	బంగారు ఎలుక	57
చందమామ అనుబంధం-25	33	చీనాంబరాలు	59
శ్రీరామకృష్ణపరమహంస-6	37	ప్రకృతివింతలు	63

విడి ప్రతి: 3-00

సంపత్తుర చందా: 36-00

ఎవ్వరుతీన్నా స్నేహితులయ్యే!

ప్రకారమేమిట, దెబ్బకొట్టకొద్దు. తాపాటా వారు, దొట్ట
బుడంబాయలు, దొడుగువాళ్ళ వాళ్ళు ఒకరిమీట, అంతాకూడా కొత్త
పాక్కిలా కేంద్రీ తిని మంచి మిత్రులైపోతారు పట్ట
పట్టగా మహాచిగా ఉంటుంది.
తియ్య తియ్యగా పట్టగా ఉండి కేంద్రీలు అనేక విధాల భలే
భలేగా ఉంటాయి. అవి చిన్న చిన్న అందమైన 'నీలో'
వ్యాకోలో వస్తాయి. ఆరుతు, పారుతు, ఎగురుతు,
గెంతుతూ ఎళ్ళ దిగి వెళుతున్నా సరే కూడా
తీసుకు దొడచ్చు. పట్టలు పట్టకొలు.

ఇంట్లోలా స్వాల్మ తియ్య తియ్యగా
పట్ట పట్టగా ఉండే కొత్త పాక్కిలా కేంద్రీ
మీరు తీసుండి. అందరికీ తీసివంచండి.
మనసు కలిపేసే మంచి మిత్రులైపోండి.

పట్ట పట్టకొలు తియ్యకొలు

Hajmola®

CANDY

RAMBO IV

No more evil, injustice and crime will be tolerated in this city. The relentless crusader is here. With his famed Zap Gun (the three sound gizmo that's the terror of the underworld) and his fleet of rough 'n tough ready-for-action vehicles — Wrecker, Super Dumper and Fire Engine. And of course, his missile-firing Helicopter. So...breathe easy. The one man army is here.

SAMMO
Mechanical and electronic toys

CHANDAMAMA TOYTRONIX

In collaboration with Sammo Corporation, S.Korea

Chandamama Toytronix Private Limited, Chandamama Buildings, 188, NSK Salai, Vadapalani, Madras 600 026

చందమామ

సంస్థాపకుడు : 'చక్రపాణి'

సంపాదకుడు : నాగిరెడ్డి

ఆదంబరాలు వద్దు!

అడవులు నశించడంవల్ల ఏర్పడే దుష్ఫలికాలను గురించి కొన్నాళ్ళ క్రితం చెప్పామన్నాం. అడవులు నశించడంవల్ల, క్రమంగా రకరకాల వన్యమృగాలు కూడా నశించిపోతున్నాయి. దంతాలకోసం, వినుగులనూ, చర్మంకోసం లేళ్ళనూ ఇలా అనేక వన్యమృగాలను వేటాడి చంపుతున్నారు. ఈ దంతాలు, చర్మాలు మొదలైన వాటితో తయారయ్యే వస్తువులు నిత్యావసరమైనవా అంటే అదేమీ కాదు. అవి కేవలం మనిషి ఆదంబరాలకూ, అహంకారానికి గుర్తులు. వీటివల్ల కొందరికి తాత్కాలికమైన ఆనందం కలగవచ్చు. అయినా, అలాంటివారు ఇరుగుపొరుగుల అనూయకు కూడా గురికావలసి వుంటుంది. అందువల్ల ఉన్న ఆనందం కాస్త దూరమయ్యే ప్రమాదం ఉంది!

కేవలం ఆదంబరాలకోసం ప్రకృతి ప్రసాదించిన అందమైన సంపదలను నాశనచేసేటట్లు మనకు లేదు. ప్రకృతి నియమాలను అతిక్రమించినట్లయితే వాటి పర్యవసానాలను ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. సుఖశాంతులకు దూరం కావలసి వస్తుంది. అందువల్ల పరిస్థితి విషమించకముందే జాగ్రత్తపడడం ఎంతయినా శ్రేయోదాయకం!

సంపుటి 87

నవంబర్ '90

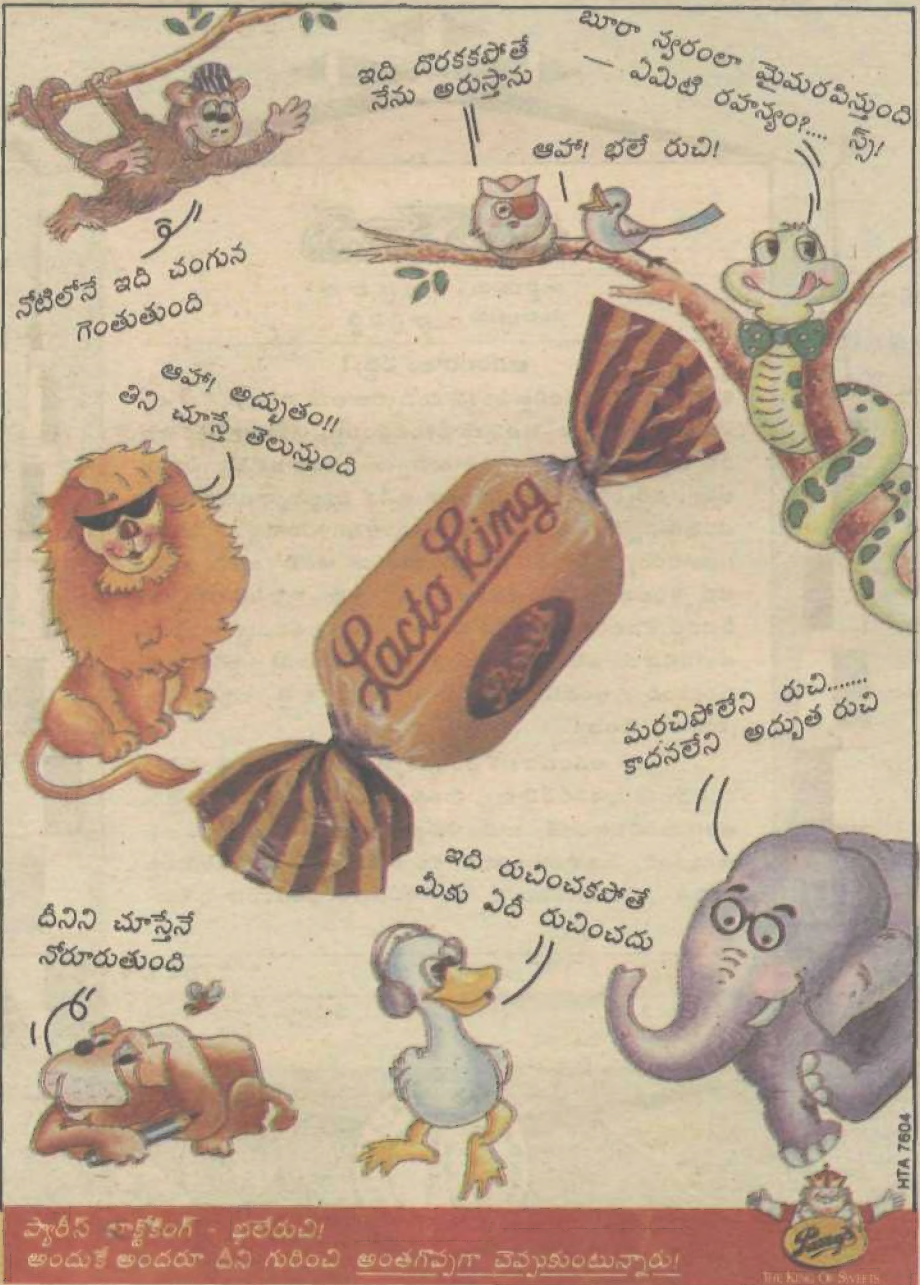
సంచిక 5

విడి ప్రతి: 3-00

::

సంవత్సర చందా: 36-00

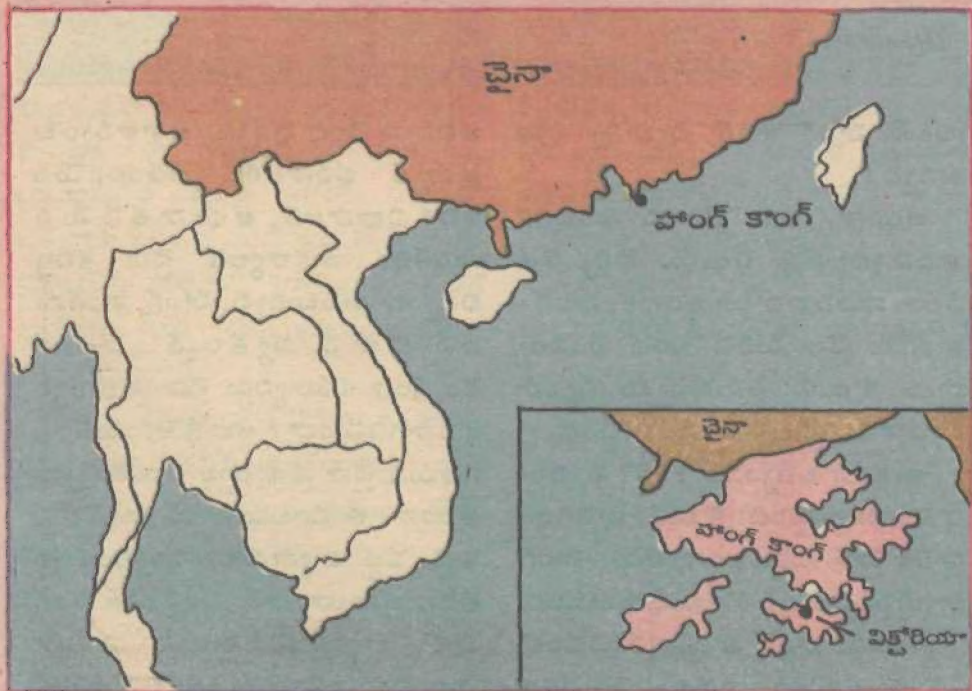

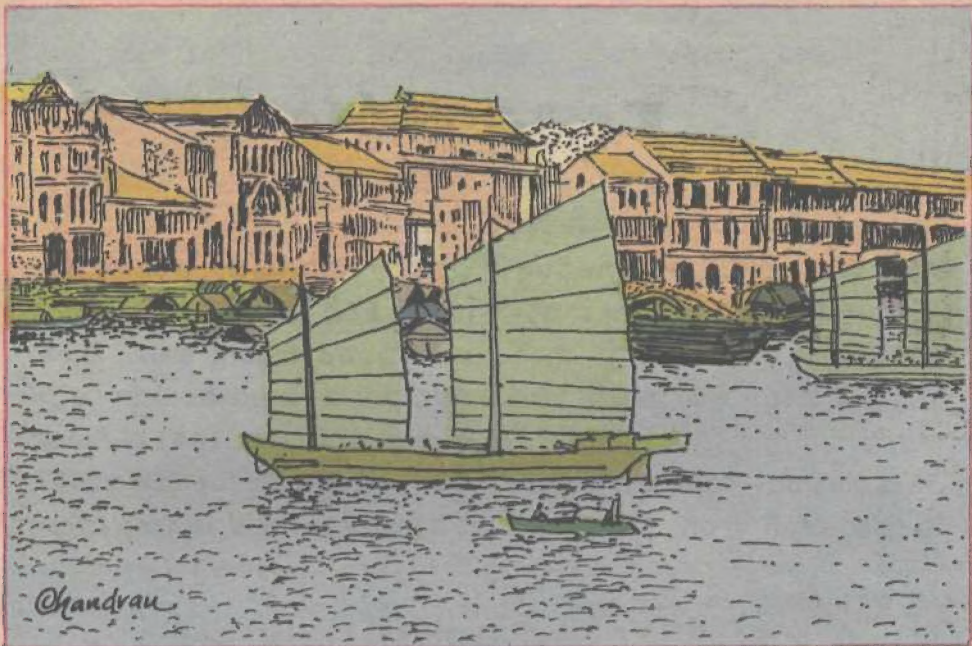
కౌలుకిచ్చిన దేశం

అధిక జనాభాతో, నిత్యనూతనంగా కళకళలాడే అందాల నగరం హాంగ్ కాంగ్. చిన్న ద్వీపమయిన హాంగ్ కాంగ్ ఒక దేశం. అది బ్రిటిష్ వలస ప్రాంతం.

అనియోఖండ చిత్రపటాన్ని చూసి నట్టయితే, హాంగ్ కాంగ్ చైనాలో ఒక

భాగంగా కనిపిస్తుంది. అయినా, అది బ్రిటిష్ వలస ప్రాంతం ఎలా అయింది? అనేక సంవత్సరాలుగా బ్రిటన్, చైనాకు నల్లమందును ఎగుమతి చేస్తూ అధిక లాభాలు అర్జించింది. 1841 వ సం॥లో చైనా ప్రభుత్వం నల్లమందు దిగుమతిని నిషేధించింది. దాంతో అగ్రహం చెందిన

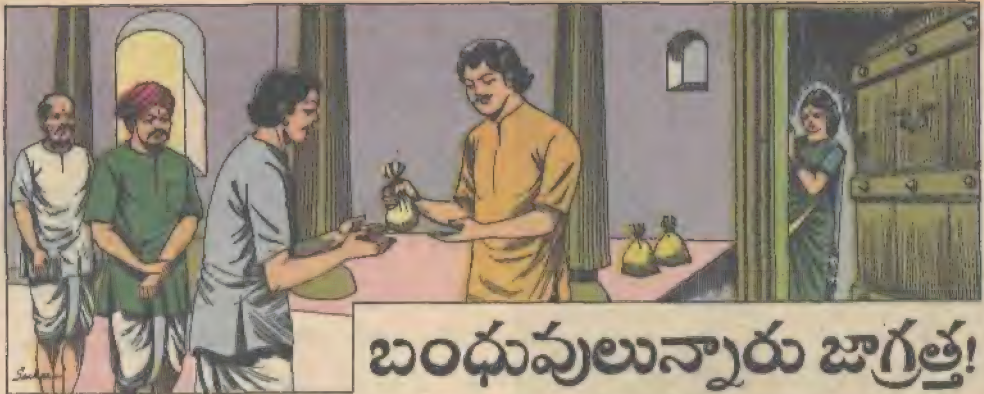
బ్రిటన్ హాంగ్ కాంగ్ ద్వీపాన్ని పట్టు
కున్నది!

అయినా, తను చేసింది మంచిపని
కాదని బ్రిటన్ కు తెలుసు. కొన్ని గొడ
వలూ, వాదవివాదాలూ జరిగాక, హాంగ్-
కాంగ్ ను చైనా నుంచి వంద సంవత్స
రాలు కౌలుకు తీసుకున్నట్టు వ్యవహ
రించడానికి బ్రిటన్ అంగీకరించింది.

ఆ కౌలు ఒప్పందం 1997 వ సం॥
నాటికి ముగుస్తుంది. కౌలును పొడిగించ
డానికి చైనా నుముఖంగా లేదు. హాంగ్
కాంగ్ ను చైనా తనలోకలుపుకుంటుంది.

ఈనాడు హాంగ్ కాంగ్ ప్రపంచంలో
ఒక ముఖ్యమైన వాణిజ్య కేంద్రంగా

అభివృద్ధి చెంది వున్నది. ఆకాశాన్నంటే
అద్భుత భవనాలతో, ఆడంబరమైన
జీవిత విధానాలతో, అధునాతనమైన
సాంకేతిక సౌకర్యాలతో చైనా కన్నా
భిన్నంగా ఉంటున్నది. హాంగ్ కాంగ్ ను
ఇప్పటిలాగే స్వతంత్ర వ్యాపార
కేంద్రంగా కమ్యూనిస్టు చైనా ప్రభుత్వం
కొనసాగనిస్తుందా? అలాగే ఆనుమతించ
గలమని చైనా ప్రభుత్వం చెబుతున్నది.
అయినా, ఈ మాటను హాంగ్ కాంగ్ లోని
పెద్ద పెద్ద వ్యాపారులు విశ్వసించడం
లేదు. తమ వ్యాపార సంస్థలను సింగ
పూర్, బ్యాంకాక్, తాయ్ పీ, మనీలా
మొదలైన నగరాలకు తరలిస్తున్నారు.

బంధువులున్నారు జాగ్రత్త!

ఒకానొకప్పుడు సూర్యాపురమనే గ్రామంలో రంగధాముడనే దానశీలి వుండేవాడు. ఆయన అదిలో గొప్ప ధనవంతుడే అయినా, తన భవిష్యత్తు గురించి అలోచించకుండా దానాలు చేయడంవల్ల, కొద్ది కాలంలోనే బికారి అయిపోయాడు. ఆయన వల్ల ఎక్కువగా ప్రయోజనం పొందినవాళ్ళు ఆయన బంధువులు. గ్రామంలోనే వుండి కూడా, వాళ్ళల్లో ఒక్కరూ రంగధాముణ్ణి అదుకునేందుకు ముందుకు రాలేదు. పైగా వాళ్ళు రంగధాముడి మీద దుష్ప్రచారం కూడా ప్రారంభించారు.

వాళ్ళ మాటలప్రకారం—రంగధాముడికి దానకర్ణుడనిపించుకోవాలన్న తాపత్రయం ఎక్కువ. వెనకా, ముందూ అలోచించకుండా దానాలు చేసి బికారి అయిపోయాడని కొందరంటే, రంగధాముడిది

ఆక్రమ సంపాదన అని, అందుకే అది నిలవలేదని మరి కొందరన్నారు. ఇచ్చిన డబ్బు అచ్చిరాక తాము చెడిపోయామని, రంగధాముడికి సాయపడ్డవాడికి పుట్టగతులుండవని కొందరు ప్రచారం చేశారు.

రంగధాముడి బంధువులు కాని కొందరికి, ఆయనకు అంతో ఇంతో సాయపడాలని వున్నది. అయితే, బంధువులందరూ మూక ఉమ్మడిగా చేసి దుష్ప్రచారం చూసి వాళ్ళు భయపడిపోయారు.

ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో రంగధాముడు ఆ గ్రామంలో వుండలేక, భార్యబిడ్డలతో దూరప్రాంతాలకు బయలుదేరాడు. వాళ్ళు కొంతదూరం ప్రయాణం చేసి, అందరూ ఒక చెట్టుకింద చతికిలబడ్డారు. పిల్లలు వెంటనే నిద్రపోయారు.

రంగధాముడి భార్య విచారంగా, “ఏమండీ, మనం బంధువులకు ఉప

కారమే తప్ప, అపకారం చేయలేదుకదా! వాళ్ళందరూ మన మీద పగబట్టడానికి కారణం ఏమిటి?" అని అడిగింది.

రంగధాముడు నవ్వి, "వెరిదానా! వాళ్ళు మనకు బంధువులుకాబట్టి కష్టాల్లో మనను అదుకోవలసిన బాధ్యత వున్నది. ఆ బాధ్యత నుంచి తప్పించుకునేందుకే వాళ్ళలా దుష్ప్రచారం ప్రారంభించారు. మనపట్ల బాధ్యత లేనివాళ్ళకు మన మిచ్చేది పుచ్చుకోవడమే తప్ప, వెరే అలోచన వుండదు. తెలిసినదా?" అన్నాడు.

రంగధాముడి భార్య నిట్టూర్చి నిద్రలో పడింది. అంతలో రంగధాముడికి కూడా

చిన్న కుసుకు పట్టింది. ఆ కుసుకులో ఆయనకొక కల! అందులో ఒక సాధువు కనిపించి, "వెనకా, ముందూ అలోచించ కుండా అడ్డమైన వాళ్ళందరికీ దానాలు చేయడంవల్ల, నీకిగతీ పట్టింది. అయితే ఏం, నువ్వు చేసుకున్న పుణ్యం ఉట్టినే పోదు. అది రాగి ఉంగరంగా మారి, ఈ చెట్టుతోర్రలో వున్నది. నువ్వా ఉంగరాన్ని ధరిస్తే రోజూ నువ్వు కోరినంత డబ్బిస్తుంది. కానీ ముందుగా నువ్వొక పని చేయాలి. ఉంగరాన్ని ధరించి ఇక్కడికి దగ్గిర్లో వున్న కోనవరం చేరుకో. అక్కడ రచ్చబండ దగ్గర పదిమంది మనుషులుంటారు. వాళ్ళల్లో ఒక్కడు మాత్రమే నీకు బంధువు. అడిగి తెలుసుకో కుండా నీ బంధువును నువ్వు గుర్తిస్తే, నీ వేలికున్న రాగి ఉంగరం బంగారపు టుంగరంగా మారిపోతుంది. అ క్షణం నుంచి అది నీకు రోజూ కోరినంత డబ్బివ్వగలుగుతుంది. తెలిసి కూడా అపాత్రదానం చేయనంతకాలం ఉంగరం మహిమ అలాగే వుంటుంది. ఎప్పుడైతే ఉంగరం తిరిగి రాగిలోకి మారుతుందో, అప్పుడు దాని మహిమ పోయినట్టు. నీ బంధువు ఇంట ఒక్కరాత్రి మాత్రమే గడిపి, మర్నాడు నీ స్వగ్రామానికి వెళ్ళి పోవాలి. త్వరగా బయల్దేరు!" అన్నాడు.

ఉలిక్కిపడి లేచిన రంగధాముడికి వెతికి చూస్తే చెట్టుతొరలో, నిజంగానే రాగి ఉంగరం ఒకటి కనిపించింది. అది ఆయన ఎడమచేతి చూపుడువేలుకు సరిగ్గా సరిపోయింది.

రంగధాముడు భార్యాబిడ్డలను నిద్ర లేపి, కోనవరం వైపు దారితీశాడు. చీకటి పడకుండానే ఆయన, ఆ గ్రామం రచ్చ బండపద్దకు చేరుకున్నాడు. కలలో సాధువు చెప్పినట్లే అక్కడ పదిమంది మనుషులున్నారు. ఆశ్చర్యం! అప్పుడు వాళ్ళు రంగధాముణ్ణి గురించే మాట్లాడుకుంటున్నారు.

"మా నాన్న సూర్యాపురం వెళ్ళి గుండె నొప్పివచ్చి పడిపోతే, ఎరిగున్నవాళ్ళు కూడా ఎరగనట్టు, నటించారు. ముక్కా మొహంతెలియనివాడెవడో ఆయన్ని వైద్యుడింటికి చేర్చితే, వైద్యుడు బాగా డబ్బు కావాలన్నాడు. తిరిగి ఇవ్వమని కూడా అడక్కుండా పెద్ద మొత్తం సాయం చేసి, మా నాన్నను బతికించాడు రంగధాముడు. ఇప్పుడాయన సూర్యాపురం వదిలి వెళ్ళి పోతాడట. మంచి వాళ్ళకు రోజులు కావివి!" అన్నాడొకడు.

అలా ఒక్కొక్కరే రంగధాముణ్ణి పొగుడుతూంటే, కేశవుడనేవాడొకడు మాత్రం, "అసలు విషయం మీకు

తెలియదు. రంగధాముడి తాత ఎక్కడ లేని దుర్మార్గాలూ చేసి విపరీతంగా సంపాదించాడు. ఆ పాపఫలం రాచవుండుగా మారి, ఆయన ప్రాణం తీసింది. ఆ పాపఫలం రంగధాముడి తండ్రికి కూడా రాచవుండై అంటుకున్నది. సాధువులనడిగితే, 'నీ కున్నదంతా దానం చేయడం మొదలుపెట్టు. నువ్వు దానం చేసిన డబ్బులో న్యాయంగా అర్జించినది ఒక్క రాగినాణెం వున్నాసరే, నీ తాత చేసిన పాపం పూర్తిగా పోతుంది.' అని రంగధాముడికి చెప్పారు. ఆ విధంగా ఆయన దానాలు ప్రారంభించాడు. దానాలైతే చేస్తున్నాడు కానీ బుద్ధులు మారవు

కదా? న్యాయంగా ధనార్జన చేయడం అ వంశంలోనే లేదు. అందువల్లనే రంగ ధాముడి తండ్రి రాచవుండుతో పోయాడు. ఆయన పేదవారైపోయాడు," అన్నాడు.

"అదా, సంగతి! బాగా చెప్పావు కేశవా! లేకుంటే మేమంతా నిజంగా ఆయన గొప్పదాత అనుకునేవాళ్ళం," అని అన్నారు మిగతావాళ్ళందరూ.

అప్పుడు రంగధాముడు, కేశవుణ్ణి సమీపించి, "నాయనా! నా పేరు రంగ ధాముడు. కోనవరంలో నాకు బంధువులున్నట్టు తెలియదు. పోలికనుబట్టి నువ్వు తప్పక మా బంధువు అయి వుండాలని తోస్తున్నది," అన్నాడు.

ఆ వచ్చినది రంగధాముడని తెలియగానే, కేశవుడు తప్ప మిగతావాళ్ళందరూ ఆయనకు అప్రయత్నంగా భక్తిభావంతో నమస్కరించి, "అయ్యా, తమను గురించి చాలా విన్నాం. మా అదృష్టం కొద్దీ మీ దర్శనమయింది. తమబోటి గొప్పవారికి కష్టాలు రావడం, మాకు విచారం కలిగిస్తున్నది. తమకు మేమేవిధంగా సాయపడగలమో చెప్పండి," అన్నారు.

అప్పుడు రంగధాముడు తన ఎడమ చేతివైపు చూసుకున్నాడు. చూపుడువేలి కున్న రాగి ఉంగరం, బంగారు ఉంగరంగా మారిపోయింది.

ఆయనవాళ్ళందరితోనూ, "బాబులూ! నేను దేనికి ఒకరి సాయాన్ని కోరేవాణ్ణి కాను. మంచి పనులు చేసేవారిని ఏ కష్టాలూ బాధించవు. మీలో ఎవరికైనా డబ్బు అవసరం వుంటే చెప్పండి, నేనే ఇస్తాను! నాకే సాయమూవద్దు," అన్నాడు.

వెంటనే వారిలో ఒకడు కళ్ళనీళ్ళతో, "నేను పాముకారుకు వందపరహాలు బాకీపడ్డాను. వడ్డీతో కలిపి అది ఐదువందలయింది. రేపటికి బాకీ తీర్చకపోతే, పాముకారు నా పొలం స్వాధీనం చేసుకుంటానన్నాడు," అన్నాడు.

దానికి రంగధాముడు, "నువ్వు పాముకారును తీసుకుని రాత్రికి మా ఇంటికిరా.

మా ఇల్లంటే—ఇదిగో ఈ కేశవుడి ఇల్లే!
ఇవాళకు అక్కడే వుంటాను," అన్నాడు.

రంగధాముడు మళ్ళీ సంపన్నుడయ్యాడని కేశవుడికి అర్థమైంది. వాడు భక్తి భావంతో ఆయనకు నమస్కరించి, "నువ్వు నాకు పెదనాన్నవవుతావని, నాన్న చెప్పాడు. పద, ఇంటికి వెళ్దాం!" అన్నాడు.

జరుగుతున్నదంతా రంగధాముడి భార్యబిడ్డలకు అశ్చర్యంగా వున్నది. అయితే ఆ రాత్రి రంగధాముడు, కేశవుడి ఇంట్లో వుండి, ఆ గ్రామంలో డబ్బవసరం వున్న చాలామందికి సాయం చేశాడు. ఎడమచేతి చూపుడువేలికున్న బంగారు ఉంగరం ఆయనకు కోరిన డబ్బు ఇస్తున్నది. ఆ విషయం రంగధాముడు, భార్యకు చెప్పాడు.

మర్నాడు రంగధాముడు తిరిగి సూర్యా పురానికి ప్రయాణమవుతూండగా, కేశవుడి తండ్రి ఆయనవద్దకు వచ్చి, "అన్నయ్యా! కూతురు పెళ్ళికి రెండువేల వరహాలు తక్కువయ్యాయి. నీవంటివాడు సాయ పడకపోతే పెళ్ళి అగిపోయేలా వున్నది," అన్నాడు.

"నీకు తప్పక సాయపడతాను. వెంటనే గ్రామాధికారి వద్దకు వెళ్ళి, ఋణ పత్రాలు రాయించుకుందాం, పద!" అన్నాడు రంగధాముడు.

"ఋణపత్రమా? అంటే నువ్వు నాకు సాయం చేయవన్నమాట. అప్పిస్తావన్నమాట, అవునా?" అన్నాడు కేశవుడి తండ్రి తెల్లబోయి.

"సాయం పుచ్చుకునేవాడు బిచ్చగా డవుతాడు. నా బంధువుల్ని, స్నేహితుల్ని బిచ్చగాళ్ళుగా చూడలేనుకదా! అందుకే అప్పిస్తాను," అన్నాడు రంగధాముడు.

"పోనీ, అప్పిస్తే మాత్రం అయిన వాళ్ళకు పత్రాలెందుకు? నోటిమాట చాలదా?" అన్నాడు కేశవుడి తండ్రి.

"నువ్వెవరికైనా నోటిమాట మీద అప్పు లిచ్చి చూడు. నా బాధ తెలుస్తుంది," అన్నాడు రంగధాముడు.

కేశవుడి తండ్రి మౌనంగా వూరు కున్నాడు. రంగధాముడి నుంచి అప్ప మాత్రం తీసుకోలేదు.

అక్కడి నుంచి తిరుగు ప్రయాణ మయ్యాక, దారిలో మళ్ళీ అదే చెట్టు కింద విశ్రాంతి తీసుకున్నారు రంగ ధాముడూ, భార్యబిడ్డలు. పిల్లలు నిద్ర పోయారు. అప్పుడు రంగధాముడి భార్య, భర్తను, "అందరికీ సాయం చేసిన మీరు, మీ తమ్ముడి కెందుకు సాయం చేయలేదు?" అని అడిగింది.

"వెర్రిదానా! వాడు నా దగ్గిర డబ్బుంది కదా అని అడిగాడు తప్ప, అవసరమై అడగలేదు. నిజంగా అవసరంలో వున్న వాడు ఋణపత్రం రాసేయినాసరే అప్ప తీసుకుంటాడు. అర్థమయిందా? తెలియని వాడెవడైనాసరే నన్ను సాయమడిగా డంటే, వాడు నిజంగా అవసరంలో వుండి వుండాలి. కొందరు మోసగాళ్ళు కూడా వుండవచ్చు. కానీ మనకు తెలియనంత కాలం, ఎవరినీ మోసగాళ్ళుగా భావించ

కూడదు. అలా భావించడంవల్ల ఎందరో మంచివాళ్ళకూడా మనం సాయపడ లేకపోతాం. ఇక బంధువులూ, స్నేహితులూ అంటావా? వాళ్ళకు ఋణపత్రాలు లేకుండా అప్పివ్వడం మంచిది కాదు. అర్థమయిందా?" అన్నాడు రంగధాముడు.

ఈ సమాధానానికి తృప్తిపడి రంగ ధాముడి భార్య నిద్రపోయింది. తర్వాత రంగధాముడు చిన్నకునుకు తీస్తూండగా, అప్పుడు కలలో మళ్ళీ సాధువు కనిపించి, "అడిగిన వాళ్ళందరికీ దూరాలోచన లేకుండా చేసిన, నీ పాత దానాలకంటే, బుద్ధికలిగిచేసే ఇప్పటి నీ దానాలే గొప్పవి. కోనవరంలోని బంధువును గుర్తించగానే, నీకు బుద్ధివచ్చినట్టు తెలిసింది నాకు. ఇక మీదట ఇదే విధంగా నువ్వెన్ని దానాలు చేసినా పేదరికం నీ దరిదాపులకురాదు!" అని మాయమయ్యాడు.

తర్వాత సూర్యాపురం చేరుకున్న రంగ ధాముడు ఎంతోకాలం మంచి పేరుప్రతిష్ఠ లతో సుఖంగా జీవించాడు.

బందిపోటు యమరాజు

15

[బయ్యపూరి రాజు శంకరవర్మ, తమ పూర్వుల శిథిల భవనాల నుంచి బయటపడిన కనకదుర్గ బంగారు విగ్రహాన్ని, విరసింహుడికి అప్పగించడానికి నిరాకరించాడు. విరసింహుడి సేనాధిపతి సర్పదంతుడు కొందరు సైనికులతో వచ్చి, విగ్రహాన్ని బలవంతంగా తీసుకుని, పడవలో వెళ్తున్నప్పుడు—ఎవరో హఠాత్తుగా పడవలోకి దూకి, దానిని ఎత్తుకుపోయారు. —తరువాత]

“అగండి!” అని అరుస్తూ సర్పదంతుడు పడవను సమీపించి. “ఎక్కడ బంది పోటు? పడవ వెనకే ఈ దుకుంటూ రావడానికి వాడేమీ మొసలి కాదు కదా! వాడు మిమ్మల్ని సమీపించినప్పుడు మీరందరూ నిద్రపోయారా? లేక కలలు కంటున్నారా?” అని గద్దించాడు.

“ప్రభూ, బందిపోటు ఆ విగ్రహాన్ని ఎత్తుకుని రెప్పపాటులో అరణ్యంలోకి

పారిపోయాడు!” అన్నారు పడవలోని భటులు గట్టు మీదికి దిగుతూ.

వాళ్ళు చెప్పిన విషయం అర్థం చేసుకోవడానికి సర్పదంతుడికి కొంత సేపు పట్టింది. ఒక చేత్తో తాడు పట్టుకుని పడవలోకి దూకి, మరొక చేత్తో అంత బరువైన విగ్రహాన్ని అవలీలగా ఎత్తుకుని అవతలి గట్టుకు చేరేడం సర్పదంతుడికి నమ్మశక్యంగా లేదు. ఆ బంగారు విగ్రహాన్ని

శంకరవర్మ భవనం నుంచి నలుగురు దృఢకాయులయిన భటులు, మోయలేక మోసుకుంటూ వచ్చి, నదీతీరం చేర్చారు. అంత బరువయిన విగ్రహాన్ని, ఒక చేత్తో అవలీలగా ఎత్తుకుని అవతలి గట్టును ఎలా చేరగలిగాడా వ్యక్తి?

సైనికులు తలలు వంచుకుని సర్పదంతుడి ముందు నిలబడ్డారు.

సులభంగా తమ వశం అయిందనుకున్న విలువయిన ఆ బంగారు విగ్రహం హఠాత్తుగా చేజారిపోయిందన్న బాధవల్ల కలిగిన అగ్రహంతో, సర్పదంతుడు పక్కనున్న ఒక భటుణ్ణి లాగి లెంపకాయ కొట్టి, "ఎవడో అనామకుడు వచ్చి, నిక్షేపం

లాంటి విగ్రహాన్ని ఎత్తుకుపోతూ వుంటే మీరంతా నిద్రపోయారా?" అని కేకలు వేశాడు.

చెంపదెబ్బ తిన్న సైనికుడు అపమానంతో కుంచించుకుపోయాడు. అతనికి దెబ్బ మీద దెబ్బ. ఎందుకంటే విగ్రహాన్ని ఎత్తుకుపోతూ, ఆ వ్యక్తి కూడా అదే సైనికుణ్ణి ఒక తాపు తన్నాడు. అయినా— బందిపోటు పదవ మీదికి దూకినప్పుడు, నదికి ఇరువైపులా ఆయుధాలు ధరించి నడుస్తూన్న సైనికులు సైతం అతన్ని పట్టుకోలేకపోయారు. అలాంటప్పుడు తను మాత్రం ఎలా పట్టుకోగలనని సర్పదంతుడితో చెబుదామనుకున్నాడు సైనికుడు. కాని అలా చెప్పడానికి ధైర్యం చాలలేదు. అందువల్ల అతడు తెలివిగా, "ప్రభూ! ఇంతమంది యోధుల కళ్ళు కప్పి, కేవలం ఒక మానవుడు ఆ విగ్రహాన్ని ఎత్తుకుని వెళ్ళడం సాధ్యమని మీరు భావిస్తున్నారా?" అని అడిగాడు.

"అంటే, ఏమిటి నీ ఉద్దేశం?" అని అడిగాడు సర్పదంతుడు.

"ఏదో దుష్టశక్తి ఆ విగ్రహాన్ని అపహరించుకుని వెళ్ళిందే తప్ప కేవలం బందిపోటు కాదు!" అన్నాడు భటుడు.

"అలాగా!" అని సర్పదంతుడు కొంత సేపు మౌనంగా ఆలోచించి, "అయితే, ఆ

విషయం నువ్వే మన రాజు సమక్షంలో చెప్పు," అన్నాడు.

శాంతిపురం వెళ్ళి, వీరసింహుడితో సర్పదంతుడూ, భటులూ—చుట్టూ కటికచీకటి కమ్ముకున్న అర్ధరాత్రి సమయంలో భూతం వంటి భయంకరాకారం ఒకటి హఠాత్తుగా పడవలోకి దూకి తృటిలో విగ్రహంతో సహా మాయమై పోయిందని గోరంతలు కొండంతలు చేసి చెప్పారు.

వీరసింహుడికి వారి మాటలు నమ్మ శక్యం కాలేదు. అయినా, అతడు ఇటీవల అన్నిటా అపజయాలనే ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నది. ఒకవేళ ఎవరైనా తన మీద మంత్రప్రయోగం, చేతబడిలాంటివేమైనా చేశారా? అలా చేసి ఉంటే వాటిని సరిదిద్దడం ఎలా? తనను ఈ బాధల నుంచి కాపాడగల సమర్థుడయిన మాంత్రికుడుగాని, భూతవైద్యుడుగాని ఎక్కడ వున్నాడో అని వీరసింహుడు తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు.

జియపురిని విషాదం కమ్ముకున్నది. కొత్తగా కట్టిన గుడిలో కనకదుర్గ విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించాలని ఆనందోత్సాహంతో వున్న ప్రజలకు, సర్పదంతుడి చర్య దిగ్భ్రాంతిని కలిగించింది. సుమేధ

రాజ్యాన్ని పరమదుర్మార్గుడు పాలిస్తున్నాడని తెలుసుగాని, వాడి క్రూరదృష్టి తమపై పడుతుందని వారు ఊహించలేక పోయారు!

శంకరవర్మ ఒక గదిలో మౌనంగా కూర్చున్నాడు. ఆయనను సమీపించడానికి ఎవరూ సాహసించలేక పోయారు. కాని శంకరవర్మ ఏకైక కుమార్తె సుకన్య నెమ్మదిగా తండ్రిని సమీపించి, "నాన్నా, ఆ డేవత మళ్ళీ మన దగ్గరికి తిరిగి రాగలదని నాకు అనిపిస్తున్నది," అన్నది మధురస్వరంతో.

శంకరవర్మ విచారంతో చిన్నగా నవ్వాడు.

కనకదుర్గ విగ్రహం పట్ల సుకన్య ఎంతో ప్రేమను పెంచుకున్నది. శంకరవర్మ, విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన ఉత్సవం కోలాహలంగా జరపాలని నిర్ణయించడానికి ముఖ్యకారణమే సుకన్య. అటువంటి విగ్రహం శత్రువుల వశం కావడంతో ఆమె చెప్పలేనంతగా బాధపడింది. అయినా, ఆమె తన బాధ బయటకు కనిపించకుండా తండ్రిని ఓదార్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆ సంగతి గ్రహించిన శంకరవర్మ, పొంగిపొరలుతూన్న దుఃఖాన్ని బలవంతంగా అప్పుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ, కుమార్తెను ఓదార్చుగా దగ్గరికి తీసుకున్నాడు.

“నాయనా!” అన్న కంఠస్వరం విని పించింది.

శంకరవర్మ ఆశ్చర్యంగా తల పైకెత్తి చూశాడు. జయానందముని ఆశ్రమం లోని చిలుక మల్లి, స్తంభం మీద కూర్చుని వున్నది.

శంకరవర్మ లేచి నిలబడ్డాడు. చిలుక స్తంభంపై నుంచి నేల మీదికి దూకి, మళ్ళీ ఎగిరి ఒక దీప స్తంభం మీద కూర్చుని వెనక్కుతిరిగి చూసింది. మల్లి తనను పిలుస్తున్నదని గ్రహించిన శంకరవర్మ, దానిని అనుసరించి ముందుకు నడిచాడు. అతని వెంట సుకన్య కూడా బయలుదేరింది.

కొంతసేపటికి చిలుక ఉద్యానవనం చేరింది. పిందారబోసినట్టు వెన్నెల కాస్తున్నది. చిలుక ఒక దానిమ్మచెట్టు కొమ్మపై వారింది. శంకరవర్మ చిలుక కేసి చూస్తూ నడుస్తున్నప్పుడే సుకన్య, “చూశావా నాన్నా, దేవత మళ్ళీ మన దగ్గరికే చేరింది!” అన్నది ఉత్సాహంగా.

సర్పదంతుడు తీసుకుపోయిన కనకదుర్గ బంగారు విగ్రహం దానిమ్మచెట్టుకింద కనిపించింది. సుకన్య గబగబా వెళ్ళి, విగ్రహం దగ్గర కూర్చుని, ఆనంద బాష్పాలు రాలుస్తూ, “నాన్నా, నేను చెప్పాను కదా, దేవత మళ్ళీ మన దగ్గరికి

వస్తుందని. ఇప్పుడు చూశావా?" అన్నది పట్టరాని ఉత్సాహంతో.

శంకరవర్మ ఏమీ మాట్లాడలేదు. చేజారి పోయిన విగ్రహం తిరిగి వచ్చిందన్న మాట నిజమే. అయినా, అది ఇక్కడికి ఎలా వచ్చింది? దానిని ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చినవారెవరు? అని ఆలోచిస్తూ శంకర వర్మ చుట్టుపక్కల కలయజూశాడు.

మల్లి కిలకిలా నవ్వింది. శంకరవర్మ అటుకేసి తిరిగి చూశాడు. చెట్టు వెనక నుంచి వస్తూన్న ఒక అందమైన యువకుడి భుజం మీద మల్లి కూర్చుని వున్నది!

ఆ యువకుడు శంకరవర్మను సమీపించి, ఆయనకు నమస్కరించి, "మీకు నేనెవరో తెలియదు. అయినా, మిమ్మల్ని

గురించి గురుదేవులు జయానందముని నాకు చెప్పారు!" అన్నాడు.

"నువ్వు యువరాజు సందీపుడే కదా?" అన్నాడు శంకరవర్మ అమితానందంతో.

"అవును, మీ సేవకుణ్ణి!" అన్నాడు యువరాజు సందీపుడు.

మరుక్షణమే శంకరవర్మ యువరాజును అప్యాయంగా కొగిలిం చుకుని, "నీ దర్శనం కోసం ఎంతగా తపించిపోతున్నావో తెలుసా? ఇన్నాళ్ళకు నా కోరికను నెరవేర్చినందుకు ఆ దేవుడికి కృతజ్ఞులు చెప్పాలి. అయినా, సర్పదంతుడు పట్టుకు పోయిన అ విగ్రహం మళ్ళీ ఇక్కడికి ఎలా వచ్చిందో అంతుబట్టడం లేదు!" అన్నాడు.

“ఆ కనకదుర్గ విగ్రహాన్ని తెచ్చి మీకు అప్పగించే మహాభాగ్యం నాకే కలిగింది!” అన్నాడు యువరాజు సందీపుడు.

“అలాగా! ఎలా తెచ్చావు?” అని అడిగాడు శంకరవర్మ.

విగ్రహాన్ని పడవలో తీసుకుపోతూన్న సర్పదంతుడి భటులనుంచి ఎలా తీసుకు వచ్చిందీ క్లుప్తంగా తెలియజేశాడు సందీపుడు. అంతా విన్న శంకరవర్మ, “అయినా, ఇంత బరువయిన విగ్రహాన్ని ఒక్క చేత్తో ఎలా ఎత్తగలిగావు?” అని అడిగాడు అమితాశ్చర్యంతో.

“ఆ సంగతి తలుచుకుంటే నాకూ ఆశ్చర్యంగానే ఉన్నది. మరొకసారి

అలాంటి పని చేయగలనా అన్నది అనుమానమే. అయితే, నేనాపని చేసినప్పుడు ఏదో ఒక వింతశక్తి నన్ను, నా చేతులనూ ఆవహించినట్టు భావిస్తున్నాను. అయితే, ఆ వింతశక్తి ఎక్కడి నుంచి వచ్చింది మాత్రం తెలియడం లేదు!” అన్నాడు సందీపుడు.

“ఆ మహత్తరశక్తి దేవత నుంచే వచ్చివుంటుంది. ఆమె మళ్ళీ ఇక్కడికి రావాలని సంకల్పించింది. మీ ద్వారా ఇక్కడికి చేరింది.” అన్నది సుకన్య మధురమైన కంఠస్వరంతో.

సందీపుడు సుకన్య కేసి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. దానిని గమనించిన శంకరవర్మ మందహాసం చేస్తూ, “యువరాజూ, ఆమె నా కుమార్తె సుకన్య. యువరాజుతో ఎలా మాట్లాడాలో తెలియదు. ఇకమీదటే నేర్చుకోవాలి!” అన్నాడు.

“అయినా, నిజం మాట్లాడడం ఆమెకు నేర్పనవసరం లేదు కదా!” అంటూ నవ్వాడు యువరాజు.

శంకరవర్మ కుమార్తెతో, “సుకన్యా, యువరాజు ప్రస్తుతం మన అతిథి. ఆయనకు సకల మర్యాదలు చేయడం మన కర్తవ్యం,” అన్నాడు.

“నేను మీతో రాజభవనానికి రావడానికి సిద్ధమే. అయితే, అక్కడే చాలాసేపు

ఉండలేను. ఎందుకంటే నా రాకకోసం నా మిత్రులు అదుర్దాగా ఎదురుచూస్తూ వుంటారు. మరొక ముఖ్యమైన విషయం ఏమంటే, వీరసింహుడు విక్షణాన్తయినా మీమీదికి సైన్యాన్ని పంపవచ్చు. నేనూ, నా మిత్రులూ మీకు రక్షణ కల్పించడానికి శాయశక్తులా కృషి చేస్తాము. అయినా, మీరూ అప్రమత్తులై ఉండాలి," అని చెబుతూ యువరాజు సందీపుడు శంకరవర్మ వెంట రాజభవనంలో ప్రవేశించాడు.

యువరాజు ఆసనంలో కూర్చున్న తరవాత, సుకన్య ఆయనకు పళ్ళూ, ఫలహారాలూ తేవడానికిలోపలికి వెళ్ళింది. అప్పుడు శంకరవర్మ సందీపుడితో, "యువరాజా, నా భద్రత గురించి నాకు అంతగా విచారం లేదు. అయితే నీ భద్రత చాలా ముఖ్యం. నిజం చెప్పాలంటే వీరసింహుడు ప్రాణాలతో ఉన్నంతవరకు నీకు రక్షణ ఉండదు. అదుర్దాగ్గుణ్ణి ఇంకా సహించడం మంచిది కాదను

కుంటాను. ఆ పరమ కర్కటకుడి అంతు చూడడానికి ఇదే సరైన తరుణం," అన్నాడు.

"వీరసింహుణ్ణి హతమార్చడానికి మాకు చాలా అవకాశాలు లభించాయి. అయినా వాణ్ణి యుద్ధంలో ఓడించాలన్నదే నా ఆశయం. వాడు నా తండ్రిని కుట్రపన్ని హతమార్చిన మాట వాస్తవమే. అయినా, అదే పద్ధతిలో వాణ్ణి చంపాలని నేను ఆశించడం లేదు. వాడు మాతో యుద్ధం చేసి సైనికబలాన్నంతా కోల్పోయి ఆ పైనమరణించాలి. ఒకవేళ యుద్ధంలో నేనే ఓడిపోతే, ఓటమిని మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరిస్తాను," అన్నాడు సందీపుడు ఎంతో గంభీరంగా.

పళ్ళెం నిండా పళ్ళూ, ఫలహారాలతో గదిలోకి అడుగు పెట్టడానికి వచ్చిన సుకన్య యువరాజు మాటలు విని, అతని వెనక అలాగే నిలబడిపోయింది. యువరాజు మాటలకు శంకరవర్మ పరమానందం చెందాడు. —(ఇంకావుంది)

దేవతాస్త్రివరం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టు పైనుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి సడవ సాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, నీలో వున్న పట్టుదలా, ఎన్ని కష్టాలనైనా ఎంతో ఓర్పుతో భరించగల శక్తి చూస్తూంటే, నాకు ఆశ్చర్యం కలుగు తున్నది. నువ్వు మరెవరికో ఏదో కార్యం సాధించిపెడతానని వాగ్దానం చేసి, వాగ్దాన భంగం ఇవ్వం లేక, ఇన్ని శ్రమలకు తల ఒగ్గుతూండవచ్చు. మనుషులు తమ వాగ్దానాలనూ, దేవతలు తమ వరాలనూ ఏ పరిస్థితులలోనూ భంగపుచ్చరాదు. అసూయాద్వేషాలకొద్దీ, ఇందుకు భిన్నంగా ప్రవర్తించిన, ఒక దేవతాస్త్రి కథ చెబు తాను, శ్రమతెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

బేతాళ కథలు

చక్రధరపురంలో వుండే చంద్రకాంతు డనేవాడికి, అతి బాల్యంలోనే తల్లి దండ్రులు పోయారు. తర్వాత వాడు, ముసలి అవ్వ పెంపకంలో బాధ్యత తెలియకుండా పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. వాడికి తండ్రి ద్వారా సంక్రమించిన పది ఎకరాల బంజరుపొలం తప్ప, వేరే ఆస్తిపాస్తులంటూ ఏమీ లేవు.

ఒకనాటి రాత్రి చంద్రకాంతుడు తను వుంటున్న పూరిపాకలో ఎంతకూ నిద్ర పట్టక, బంజరుపొలంలోకి పోయి పడుకున్నాడు. వాడికి రోజులు గడవడం అనేది, దూరంగా కనిపిస్తున్న కారడవిలా భయంకరంగా తోచింది. కొంతసేపటికి

చంద్రోదయమై, చల్లటిగాలి వీచసాగేసరికి వాడికి నిద్రపట్టింది.

చాలా రాత్రి గడిచాక, దాపుల శ్రావ్యమైన పాట వినిపించి చంద్రకాంతుడు మేలుకున్నాడు. ఒక సౌందర్యవతి అకు పచ్చరంగు దుస్తులతో, విలువైన పచ్చలు ధరించి, తనకేసి రావడం వాడి కంటబడింది.

వాడు, ఆమెను ఏదో దేవతాస్త్రిగా గుర్తించి, "నీకేం, తల్లీ! కష్టాలంటే ఏమాత్రం తెలియనిదానివి. అందువల్లనే పుచ్చుపుచ్చు లాంటి ఈ వెన్నెలలో హాయిగా పాడుకుంటూ తిరగ గలవు. అన్ని కష్టాలూ, మా మనుషులకే గదా!" అన్నాడు.

ఆ దేవతాస్త్రి చంద్రకాంతుణ్ణి పరికించి చూసి, "చూడబోతే ఇంకా ఇరవయ్యేళ్ళయినా నిందని యువకుడిలా వున్నావు. అప్పుడే జీవితంపట్ల ఇంత విరక్తి కలిగిందా! స్వయంశక్తిని నమ్ముకుని, పట్టుదలగా కృషి చేస్తే, ఏ మనిషీ నిరాశకు గురికానవసరం లేదు. ఇంతకూ నీకొచ్చిన కష్టమేమిటి?" అని అడిగింది ఎంతో ఆప్యాయంగా.

చంద్రకాంతుడు తన దీనస్థితి గురించి ఆమెకు వివరంగా తెలియచెప్పి, "ఇప్పుడు చెప్పు, తల్లీ! నేను నిరాశ

ఏకాచికి దాసోహం అనక చేయగలిగిం దేమిటి?" అన్నాడు.

ఆ జవాబుకు దేవతాస్త్రి చిన్నగా నవ్వి. "నీ మూర్ఖత్వం చూస్తూంటే నాకు జాలి వేస్తున్నది. ఇప్పుడు నువ్వున్న భూమి, నీదే గదా! కష్టించి పనిచేసి ఇందులో ఏవైనా పంటలు పండించ లేవా?" అని అడిగింది.

"తల్లీ, ఇది ఒట్టి బంజరుపొలం. ఎంత కష్టించితేమాత్రం, ఏ విత్తనమయినా మొలకెత్తుతుందా!" అన్నాడు చంద్ర కాంతుడు.

"అ మాటా నిజమే!" అని దేవతాస్త్రి ఒక క్షణకాలం ఆలోచించి, "నిజంగా నీకు స్వయంకృషిలో నమ్మకం వుంటే, నీకొక వరం ఇస్తాను. నువ్వు నీ చేత్తో, ఈ నేలలో వేసిన ఏ విత్తనమయినా తప్పక మొలకెత్తుతుంది. ఇక నీ కృషి ప్రారంభించు! అయితే, నా వరానికి ప్రతి ఫలంగా నన్ను నా ఇష్టం వచ్చినప్పుడు, ఈ ప్రదేశంలో తిరగనిస్తూ, వింధ్యవానిని పూజకు పూలు కోసుకోనివ్వాలి. ఈ పొలంలో ఒక పక్కన అన్ని పూల మొక్కలే వేయాలి. అసంగతిమరిచేవు!" అన్నది.

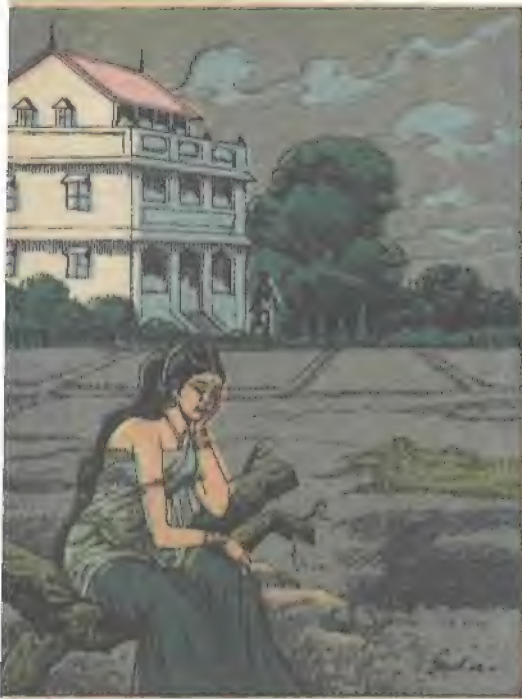
చంద్రకాంతుడు సంతోషంగా ఇందుకు అంగీకరించాడు.

ఆ తర్వాత వాడు నెల తిరక్కుందానే బంజరుపొలాన్ని శ్రద్ధగా దున్ని బాగు చేసి, ఒకపక్క చెరుకూ, మరొకపక్క అన్నిరకాల ఫలవృక్షాలూ, వేరొకపక్క పూలమొక్కల విత్తులూ నాటాడు. ఆ పొలంలోనే తనకోసం ఒక చిన్న పూరిపాక వేసుకున్నాడు.

కొన్నాళ్ళకు వాడు నాటిన ప్రతి విత్తనం మొలకెత్తి, బంజరుభూమి కాస్తా పచ్చగా కన్నులపండుగగా కనిపించ సాగింది. పూలమొక్కలు పుష్పించడం ప్రారంభమైంది.

ఒకనాడు చంద్రకాంతుడు రాత్రివేళ పాకలో నిద్రపోతూండగా, పరిచితమైన

దేవతాస్త్రి పాటకు నిద్రాభంగం కలిగి, మెల్లగా లేచి పాకలోనుంచి బయటికి వచ్చాడు.

సుగంధాలు వెదజల్లుతున్న పూల మొక్కల మధ్య ఆనందంగా తిరుగుతూ, తనకు కావలసిన పువ్వులు కొనుక్కుంటున్నది, దేవతాస్త్రి.

ఆమె చంద్రకాంతుడు తనను సమీపించగానే, "చూశావా, మనిషి శ్రమ కోర్చి పని చేయగలిగితే సాధించలేనిది ఏమీలేదు," అన్నది చంద్రకాంతుణ్ణి మెచ్చుకుంటూ.

"అంతా నీ పరవ్రభావమే, తల్లీ!" అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

"అలా అనకు. నీది బంజరుభూమి కాబట్టి, నా పరం అవసరం అయింది. అదే భూమి మంచిదయితే, నా పరంతో పని లేకుండానే విత్తనాలు మొలకెత్తి మంచి ఫలసాయాన్నిస్తాయి. కావలసింది పని మీద శ్రద్ధ, పట్టువల." అన్నది దేవతాస్త్రి.

అది మొదలు తరుచూ ఆ దేవతాస్త్రి, మొక్కలను ఆప్యాయంగా సవరిస్తూ రాత్రివేళల్లో స్వేచ్ఛగా చంద్రకాంతుడి పూలతోటలో తిరుగుతూండేది. అందువల్లనే కావచ్చు—ఐదేళ్ళకు కాని కాపు పట్టని ఫలవృక్షాలు, రెండు సంవత్సరాలకే నిండుగా కాపుపట్టాయి. చెరుకు, పరిపంటలు పుష్కలంగా పండడంతో, చంద్రకాంతుడు ఏనాడూ కళ్ళ జూడనంత ధనం, వాడి పాకలో పోగుపడింది.

అంత ధనం చూడగానే వాడికి, తన పూరిపాక మీద రోతపుట్టింది. వాడు దాని స్థానంలో పెద్ద దాబాకల్లు కట్టించాడు. అయితే, స్థలం చాలక కొన్ని పూలమొక్కలనూ, ఫలవృక్షాలనూ నరికించాడు. ఒక రాత్రి దేవతాస్త్రి నరికిన ఒక చెట్టు మోడు మీద కూర్చుని చుట్టూ కలయచూస్తూ కన్నీరు కార్చసాగింది. చంద్రకాంతుడు, ఆమెను చూసి కూడా చూడనట్టు, తన దాబాలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

తనవద్ద డబ్బు బాగా చేరడంతో, వాడు పొలం పనులు చేసేందుకు చాలా మంది పనివాళ్ళను పెట్టుకున్నాడు. పూల తోటపని కూడా తోటమాలికు అప్పగించాడు. ఈ విధంగా కావలసినంత తీరిక దొరకడంతో, వాడు గ్రామంలోని రచ్చ బండ దగ్గరచేరి ఉబుసుపోని కబుర్లతో కాలం వృథా చేయ్యసాగాడు.

ఒకనాటి రాత్రి దేవతాస్థి వాడితో "ఈ చుట్టుపక్కల చాలామంది మనుషులు మెనులుతుండడంతో, నాకు తోటలో స్వేచ్ఛగా తిరగడానికి ఇబ్బందిగా వుంటున్నది. మునుపటిలా పూలతోట పనులు—పాదులుచేయడం, నీళ్ళు పోయడం నువ్వే చేయడం బావుంటుంది," అన్నది.

అందుకు చంద్రకాంతుడు విసుగ్గా, "నాకు మునుపటి తీరికలేదు; ఓపిక అంతకన్నలేదు. అయినా, పూలతోటలో పాదులమధ్య మన్ను పెసుకుతూ కూర్చోవలసిన ఖర్మ నాకేం! సరే, ఇకనుంచి రాత్రివేళతోటలో మనుషులు తిరక్కుండా ఏర్పాటు చేస్తాను," అన్నాడు.

దేవతాస్థి మరి మాట్లాడలేదు.

ఇది జరిగిన మర్నాడు, రాజోద్యోగి ఒకడు మరొక గ్రామం వెళ్ళుతూ, రాత్రికి చంద్రకాంతుడి గ్రామంలో బసచేశాడు. చంద్రకాంతుడు అతడికి గొప్పగా విందు ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ సమయంలో వాడికి, రాజోద్యోగి ద్వారా ఒక సంగతి తెలిసింది. రాజుగారు నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఏపు

పుచ్చిపోయింది. ఇక చేసేది లేక రాజు గారు, తన వ్యాధి నయంచేసినవాడికి అర్థ రాజ్యం యిస్తానని చాటింపు వేయించాడు.

ఇది విన్న చంద్రకాంతుడు, ఆ మర్నాడే రాజధానికి బయలుదేరి వెళ్ళి, రాజును దర్శించి, "మహారాజా! ఆ పుచ్చిపోయిన విత్తనాన్ని, నాకిప్పించండి. దానిని మొలకెత్తించి, పువ్వు పూయించి, మీ బాధ తొలగేలా చేసే బాధ్యత నాది," అన్నాడు.

రాజు వాడికి పుచ్చిపోయిన విత్తనం యిప్పించాడు. వాడు దాన్ని తీసుకుని గ్రామం చేరి, స్వయంగా తన డాబా పక్కన పాడుచేసి, విత్తనం నాటాడు. ఆ విత్తనం మొలకెత్తి, సాయంత్రానికల్లా మొగ్గతెడిగి, తెల్లవారేసమయంలో ఒక బంగారు కాంతితో మెరిసే పువ్వును పూచింది.

ఆ వేళకు అక్కడికి వచ్చిన దేవతాస్త్రి, ఆ పుష్పాన్ని చూసి, "అహా, అద్భుతమైన పుష్పం! దీనిని దేవీపూజకు ఉపయోగిస్తాను," అంటూ తుంచబోయింది.

చంద్రకాంతుడు ఆమెకు అడ్డుపడుతూ, "అగాగు! దాన్ని నీకివ్వను. ఆ పువ్వు నన్ను అర్థరాజ్యానికి రాజును చేయబోతున్నది," అన్నాడు.

ఈ జవాబుకు దేవతాస్త్రి ఆశ్చర్యపోయి, "ఈ తోటలో పూసిన ఏ పువ్వునయినా,

మీద, ఏదో మానని పుండుతో బాధపడుతున్నాడు. ఎందరు వైద్యులూ దాన్ని కుదర్చలేకపోయారు. అయితే, ఈ మధ్య ఒక బైరాగి ఆయనను పరీక్షించి, హిమాలయాలలో అరుదుగా పూసే ఒక పుష్పాన్ని తెప్పించి, పుండుమీద రుద్దితే వెంటనే గుణమిస్తుందని చెప్పాడు. కాని, అంత దూరం నుంచి ఎండిపోకుండా, ఆ పుష్పాన్ని తేవడం సాధ్యపడదు కాబట్టి, తన వెంట ఎవరినైనా పంపితే, దాని విత్తనాన్ని యిచ్చి పంపుతానన్నాడు. ఆ బైరాగి వెంట వెళ్ళిన మనుషులు, సంవత్సరం కిందట ఒక విత్తనాన్ని తెచ్చారు. ఇక్కడి వాతావరణం కారణంవల్లనే ఏమో, ఆ విత్తనం బాగా

నేను కోసుకుంటానని, నీకు లోగడ చెప్పాను గదా!" అన్నది.

"అ ప్రసక్తి ఇప్పుడెందుకు? నేను కాబోయే రాజును!" అన్నాడు చంద్ర కాంతుడు ధీమాగా.

"అలాగా! సరే, నీ యిష్టం!" అని చెప్పి మరుక్షణమే దేవతాస్త్రి అదృశ్యురాలయింది.

చంద్రకాంతుడు ఏమాత్రం చలించక, పుష్పాన్ని కోసుకుని సంతోషంగా రాజు ధానికి వెళ్ళాడు. ఐతే అక్కడ వాడికి నిరాశ ఎదురయింది. జనం వీధుల్లో గుంపులుగా చేరి, రాజుగారు మరణించి నట్టు చెప్పుకుంటున్నారు. వాడు పుట్టెడు దుఃఖంతో తిరుగు ప్రయాణమై ఇల్లు

చేరాడు. తోటలో పున్న ప్రతి చెట్టూ, మొక్కా వాడి పోయి పుండడం వాడి కంటబడింది.

ఆ తర్వాత చంద్రకాంతుడు నాటిన ఏ విత్తనం కూడా మొలకెత్తడం అంటూ జరగలేదు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, దేవతాస్త్రికి చంద్రకాంతుడి మీద కోపం రావడానికి కారణం, చంద్రకాంతుడు రాజు కాబోతున్నాడన్న అసూయేగదా? తనుకోరిన ఒక పుష్పాన్ని ఇవ్వని రాకరించి నంత మాత్రాన, ఒక మనిషిని బికారిని చేయడం దేవతవంటిదానికి తగునా? ఇది న్యాయవిరుద్ధం, స్వార్థపూరితం అనిపించు కోదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం

తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావే, నీ తల పగిలిపోతుంది." అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు. "దేవతాస్త్రి ప్రసరించిన తీరులో అనూయా, స్వార్థాలంటూ ఏమీ లేవు. తిండి, బట్టా, నిలవ నీడా లేక అలమటించే చంద్రకాంతుడికి, ఆమె ఎంతో దయాగుణంతో మేలు కలిగించింది. అందుకు ప్రతిఫలంగా ఆమె కోరింది, పూజకోసం తోటలో తన కిష్టమైన పువ్వులు కోసుకోవడం. ఇందుకు చంద్ర కాంతుడు ఒప్పుకున్నాడు. అయితే, ధనం పోగవుతున్న కొద్దీ వాడిలో సామరితనంతో పాటు, స్వార్థం కూడా పెరగసాగింది. అందువల్లనే వాడు పాలం పనిపాటుల్ని పనివాళ్ళకు వదిలి, గ్రామంలోని రచ్చ బండ దగ్గర వ్యర్థమైన కబుర్లతో కాలక్షిపానికి పూనుకున్నాడు. అర్ధరాజ్యాన్ని సంపాదించి రాజు కావాలనే దురాశ్కొద్దీ వాడు, తనకు మేలుచేసిన దేవతాస్త్రికి పువ్వును ఇవ్వనిరాకరించి కించపరిచాడు. వాడిలోని స్వార్థం, ఒక దేశానికి రాజును

కావాలన్నంతవరకూ పెరిగిపోయింది. అలాంటి స్వార్థపరుడు రాజైతే, తన పాలనలో వున్న పౌరులకే గాక, ఇరుగుపొరుగు రాజులకు కూడా ప్రమాదకారుడు కాగలడు. చంద్రకాంతుడు రాజధాని చేరే సరికే రాజు మరణించడం ఆనేది కాక తాళీయం మాత్రమే. తన స్వార్థం కొద్దీ దేవతాస్త్రిని ఏక్షణంలో వాడు కించపరిచాడే ఆ క్షణం నుంచే వాడి తోటలోని ఫలపుష్పవృక్షాలతోపాటు, రాజుగారి వ్యాధిని కుదిర్చే అద్భుత శక్తులు గల పుష్పం కూడా తన శక్తిని కోల్పోయింది. ఒక అపాత్రుడికి వరం ఇచ్చి, అనుభవం ద్వారా ఆ సంగతి గ్రహించి, దేవతాస్త్రి వరాన్ని ఉపసంహరించుకున్నదే తప్ప, అనూయా ద్వేషాలవలన మాత్రం కాదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

[అధారం: మంచిరాజు కామేశ్వరరావు రచన]

మహనీయులు కలలుగన్న భారతదేశం:

ఆధారశ్రుతి!

భారతజాతిని దీర్ఘనిద్ర నుంచి తట్టి లేపి, కరుడుగట్టిన మూఢ విశ్వాసాలను పొగొట్టడమే తన జీవిత లక్ష్యంగా భావించి పాటుపడిన మహనీయుడు స్వామి వివేకానంద (1863-1902). దేశప్రజలలో నిద్రాణమై వున్న ఆధ్యాత్మిక శక్తిని రగుల్కొల్పి, ధర్మనిరతిని పెంపొందించేస్తేనే అభ్యుదయం సాధ్యం అని ఆయన భావించాడు. స్వామి వివేకానంద ఇలా అన్నాడు:

"ఒక్కొక్క వ్యక్తికిలాగానే ఒక్కొక్క దేశానికి ప్రత్యేక లక్ష్యం వుంటుంది. ఆ అశయమే దాని జీవనాడి. జాతి జీవనవిధానాన్ని నిర్ణయించే ఇతర విషయాలు ఆ కేంద్రబిందువు చుట్టూ తిరుగుతూ వుంటాయి. ఈ ప్రధాన అశయం నుంచి విదేశమైనా దూరమయినట్లయితే, వినాశానికి దారి తీసి క్రమేణా సతనమైపోతుంది. ఇంట్లాండు వంటి కొన్ని దేశాలకు రాజకీయశక్తి ప్రధాన లక్ష్యం. మరికొన్ని దేశాలకు కళాజీవితం ప్రధాన అశయం. అదే విధంగా భారత జాతీయ జీవన సంగీతానికి ఆధారశ్రుతి ధర్మం!"

స్వామి వివేకానంద 'ధర్మం' అని అన్నది మనం అనుసరించే పైపై ఆచార సంప్రదాయాలను కాదు. మనలోని సత్యాన్వేషణనూ, ధర్మనిరతిని మాత్రమే ఆయన 'ధర్మం' అన్నాడు. ఆ మహనీయుడి ఆశయానికి మనమెంత చేరువగా ఉన్నామో అత్యపరిశీలన చేసుకోవడం ఎంతయినా అవసరం!

మాకు తెలుసా?

1. ప్రాచీన భారతదేశంలో వ్రసబడిగలచిన ఒక రాజును గురించిన వివరాలను తన రచనలలో పొందు పరచిన విదేశీయోత్సాహి ఎవరు?
2. ఆయన తెలియజేసిన రాజు ఎవరు?
3. ఆయన రాజధాని నగరం ఏది?
4. వ్రవంకంలో మొట్టమొదటి విమానం ఎంత ఎత్తుకు ఎగిరింది? ఎంతసేపు ఎగిరింది?
5. ఈనాటి వజ్రులలో పరిమాణంలో చాలా పెద్దది ఏది?

విష్ణువు

బ్రహ్మ, విష్ణు, విశ్వేశ్వరులను త్రిమూర్తులని మన పురాణాలు పేర్కొంటాయి. సర్వచరాచర ప్రపంచానికి ఆధార భూతంగా ఉంటూ, మార్పుకు దోహదం చేసే విధంగా సృష్టి, స్థితి, లయాలను ఒక క్రమపద్ధతిలో నడిపే దివ్యశక్తి

రూపాంతరాలే ఈ త్రిమూర్తులని పండితుల అభిప్రాయం.

భూమిని, ఆకాశాన్ని, దానికి ఆవలనున్న అంతరాళాన్ని మహావిష్ణువు మూడడుగులతో కలిచాడని పురాణాలు చెబుతాయి. సమాజంలో మార్పుతెచ్చి,

చందమామ కబుర్లు

బెటివాళ్ళ నగరం!

మన దేశంలో అన్ని నగరాలకన్నా కలకత్తానగరం లోనే శబ్దాణావ్యం ఎక్కువ. వాహనం హోరు, పేకరీం రణగోళధ్వనులూ ఇలాగే పెరుగుతూ పోయాయంటే—కొన్ని సంవత్సరాలలో వేలాదిమంది నగర ప్రజలు బెటివాళ్ళయిపోయే ప్రమాదం వుందని నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఇప్పుడు కూడా దాదాపు మందికి విచికిచిక్తి క్రమేణా కనిపిస్తున్నది.

తగిన జాగ్రత్త తీసుకోకపోతే ఈనాడు కలకత్తా నగరానికి ఏర్పడిన స్థితి, మరే నగరానికైనా ఏర్పడడానికి ఎంతోకాలం వట్టదు.

అత్యంత పురాతనమైన బావి!

ఇన్నాళ్ళు అరి ప్రాచీనమైనదని భావించబడిన బావి బర్మీలో ఉన్నది. అయితే, ఇటీవల ఇటాలిన్ లో కనుగొనబడిన బావి దానికన్నా పురాతనమైనదని భావిస్తున్నారు. కి వేల సంవత్సరాలకు పూర్వంనాటి ఈ బావి రాయగం నాటిది. ఈ బావి ద్వారా, అనాటి మానవునికి నైరం వీటివనదుల గురించి కాగా తెలిసి వుండేదన్న విషయం వెలుగులోకి వచ్చింది.

ధర్మ సంస్థాపన జరపాలనుకున్నప్పుడు విష్ణువు మానవరూపంలో భూమిపై అవతరిస్తాడట. ఇంతవరకు ఆయన తొమ్మిది అవతారాలెత్తాడు. మునుముందు పదవదైన కల్కవతారం ఎత్తి—మనుమల దుష్టస్వభావాన్ని, అటవిక మనస్తత్వాన్ని రూపుమాపి—మంచి తనం నిండిన నూతన మానవజాతి ఆవిర్భవానికి అంకురార్పణ చేస్తాడట!

తలపై అందమైన కిరీటంతో, పైన రెండు చేతులలో శంఖుచక్రాలనూ, కింది రెండు చేతులలో గదా పద్మా లనూ ధరించిన భంగిమలో విష్ణుమూర్తి విగ్రహాలూ, చిత్రాలూ కనిపిస్తాయి.

విష్ణువుకు కుడివైపున లక్ష్మీదేవి, ఎడమవైపున భూదేవి వుంటారు. పాల కడలిలో శేషతల్పం మీద శయనించిన భంగిమలోనూ, గరుడవాహనాదుడుడై వున్నట్టూ రకరకాల విష్ణురూపాలు ఉన్నాయి.

మహావిష్ణువుకు వేనవేల నామాలున్నాయి. వాటిలో—అనంత, వైకుంఠేశ్వర, వేంకటేశ్వర, కేశవ, అచ్యుత, మాధవ, వీతాంబర, జనార్దన, విశ్వంభర, దామోదర, చతుర్భుజ, ముకుంద, మూరారి, నారాయణ, పద్మనాభ, హరి, యజ్ఞేశ్వర మొదలైనవి ముఖ్యమైనవి.

సాహిత్యవలోకనం

1. నిఘంటివితంలో 'రాబిన్సూడ్' పాత్రకు చక్కరగా, ఆ పాత్రలాగే జీవితం సాగించిన వ్యక్తి ఎవరు ?
2. ఆయనను గురించి నవల రాసిన సుప్రసిద్ధ రచయిత ఎవరు ? ఆ నవల పేరేమిటి ?
3. ఆ రచయిత రచించిన ఇతర సుప్రసిద్ధ నవలలు ఏవి ?
4. రవీంద్రనాథ టాగూర్ 'గీతాంజలి'ని బెంగాలీ నుంచి ఇంగ్లీషుకు అనువదించిన వారెవరు ?
5. ఆ ఇంగ్లీషు అనువాదానికి పరిచయం రాసిన వారెవరు ?
6. మొదటి సంవత్సరంలో 'గీతాంజలి' పునర్ముద్రణ ఎన్నిసార్లు జరిగింది ?

సమాచారాలు

మీకు తెలుసా ?

1. చైనా యాత్రికుడు సాహాయాన్
2. విక్రమాదిత్యుడు
3. ఉజ్జయిని.
4. 1903 వ సం॥లో రైల్వేస్టేషనులు 8-12 అడుగుల ఎత్తులో 12 సెకండ్ల సాటు ఎగిరారు.
5. ఉత్తర అఫ్రికాలోని నివ్వకోర్డి.

సాహిత్యం

1. స్కాంట్లాండ్‌కు చెందిన రాబ్‌రాట్.
2. సర్ వార్లెడ్ స్కాట్ (1771-1832). నవల పేరు 'రాబ్‌రాట్'.
3. "ఐవాన్ హో", "ది టూన్స్‌మన్", "ఎ రిటెండ్ అన్ మూట్రోన్" మొదలైనవి.
4. రవీంద్రనాథ టాగూర్ చేశాడు.
5. డబ్ల్యు. వి. ఈర్స్
6. 1913 వ సం॥ మార్చి-డిసెంబర్ మధ్యకాలంలో వదలూరు పునర్ముద్రణలు వెలువడ్డాయి.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస (6)

బెంగాల్ లో వివిధ రంగాలకు చెందిన మహాపురుషులు నివసించిన కాలం అది. అటువంటి వారిలో బ్రహ్మ సమాజ నాయకుడయిన కేశవచంద్రసేన్ ఒకరు. శ్రీ రామకృష్ణ, కేశవచంద్రసేన్ ఇంటికి వెళ్ళి ఆయనతో మాట్లాడారు. అమాటలు కేశవచంద్రసేన్ అవినాభాధానిని ఎంతగానో ప్రభావితం చేశాయి.

సుప్రసిద్ధ కృష్ణ భక్తుడయిన శ్రీ చైతన్య మహాప్రభు, కృష్ణ నామ సంకీర్తనం చేస్తూ, భక్తులనెలా నడిపించేవాడో కదా అని, శ్రీ రామకృష్ణ తరచూ అనుకునే వాడు. ఒకనాడు ఆయన కళ్ళముందు శ్రీ చైతన్య ప్రభువు విష్ణుభక్తులతో వెళ్ళి దృశ్యం కనిపించింది.

ఉత్తరేంద్రా వివేకానందుడుగా ప్రసిద్ధి గాంచిన సరేంద్రనాథ్ 1880వ సం॥ శ్రీ రామకృష్ణను నందర్శించాడు. అయితే కుణ్డి చూడగానే శ్రీ రామకృష్ణ ఆనందానుభూతికి లోనయ్యాడు. ఆయన ప్రవర్తనను చూసి వివేకానందుడు మొదట ఆశ్చర్యం చెందినప్పటికీ, అక్షణం సుంచే ఆయన వట్టి ఆకర్షితుడయ్యాడు.

రోజులు గడిచేకొద్దీ నరేంద్రుడు శ్రీ రామ కృష్ణకు మరింత చేరువయ్యాడు. తండ్రి మరణించాక నరేంద్రుడి కుటుంబం అర్థికంగా దెబ్బతిన్నది. తమకు సాయం చేయమని కాళీమాతను ప్రార్థించమని నరేంద్రుడు గురువుతో చెప్పాడు. శ్రీ రామకృష్ణ నరేంద్రుడినే ఆ పని చేయ మన్నాడు. నరేంద్రుడు మందిరంలో ప్రవేశించాడు గాని, కాళీమాత నమ క్షంలో తనకు భక్తిజ్ఞానాలు ప్రసాదించ మని ప్రార్థించాడు.

ప్రముఖ సంఘ సంస్కర్త, విద్యావేత్త అయిన ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్ ను కూడా శ్రీ రామకృష్ణ చూసేమాట్లాడాడు. ఒకప్పుడు ఒక శిష్యుడు, “నత్యాన్ని గ్రహించినవారు కూడా దానిని గురించి మాట్లాడతారా?” అని అడిగాడు. “తుమ్మెద మకరందాన్ని అస్వాదించ దానికి ముందు యుంకారం చేస్తుంది. అస్వాదించిన తరువాత ఆనందంతో మధుర రాగాలాపన చేస్తుంది కదా!” అన్నాడు శ్రీ రామకృష్ణ.

దేవేంద్రనాథటాగూర్, విజయకృష్ణ గోస్వామి, స్వామిదయానంద మొదలైన అనాటి ప్రముఖులందరికీ శ్రీ రామకృష్ణతో పరిచయం ఉండేది. ప్రముఖ నాటకకర్త గిరీష్ చంద్రఫోస్ శ్రీ రామకృష్ణ శిష్యు డయ్యాడు. శ్రీ రామకృష్ణ, గిరీష్ ప్రదర్శించిన నాటకాన్ని చూసి, నాటక కళాకారులను ఆశీర్వదించాడు.

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస నిరాడంబరత, బోధనలు ప్రజలను ఎంతగానో ఆకర్షించాయి. భక్తుల జీవితాలలో గొప్ప మార్పును తీసుకువచ్చాయి. ఆ మహాత్ముడి దర్శనం కోసం రోజూ అనంఖ్యాకంగా భక్తులు రాసాగారు.

1885 వ సం॥ గొంతులో వెచ్చి ఏర్పడి శ్రీరామకృష్ణకు జబ్బు చేసింది. వైద్యులు ఆయనకు మాట్లాడవద్దని నలహా ఇచ్చారు. అయినా, భక్తులు ఏవైనా సందేహాలు అడిగినప్పుడు, శ్రీ రామకృష్ణ సమాధానం ఇవ్వసాగాడు. ఎవరైనా నిజమైన భక్తితో గీతాలాపన చేసినప్పుడూ, గొప్పవారిని చూసినప్పుడూ ఆయన అతీత ధ్యానస్థితిలోకి వెళ్ళి పోయేవాడు.

వ్యాధి ఎక్కువకావడంతో ఆయనను కలకత్తా సమీపంలోని కోసఘర్ గార్డెన్స్ కు తరలించారు. మహేంద్రలాల్ సర్కార్ వంటి గొప్ప వైద్యులు ఎంతో ప్రయత్నించినప్పటికీ వ్యాధి నయంకాలేదు. ఒకనాడు శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస నరేంద్రనాథ్ ను దగ్గరికి పిలిచి కొంత సేపు అప్యాయంగా చూశాడు. తన అధ్యాత్మికశక్తిని శిష్యునిలోకి ప్రవేశపెట్టాడు.

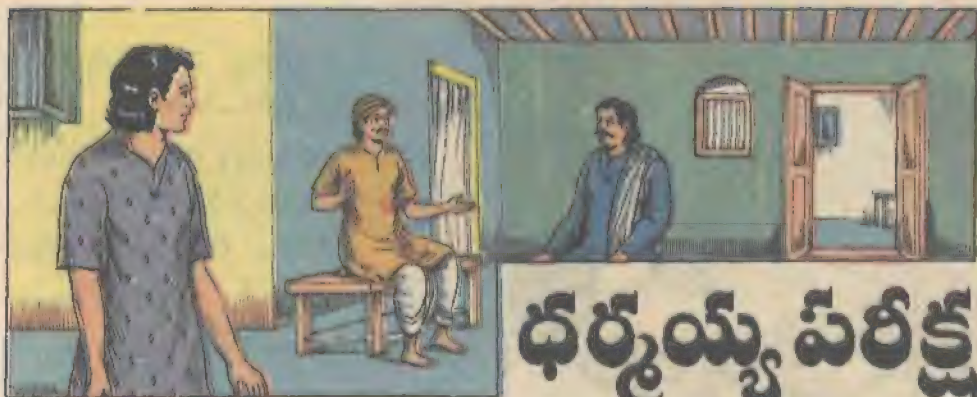
1886 వ సం॥ ఆగస్టు 16 వ తేదీ
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస పరమ
పదించాడు. కొనిపూర్ ఘట్టలో ఆ
మహాపురుషుడి బౌతిక కాయానికి
దహన సంస్కారాలు జరిగాయి!

ఆ తరువాత కూడా శ్రీ రామకృష్ణ పరమ
హంస నతీమణి శారదాదేవి శిష్యులకు
తగిన నలహాలు ఇస్తూ, వారిని కన్న
తల్లిలా ఎంతో ఆవరంగా చూడసాగింది.

గురువు సంకల్పానుసారం ఆయన
ప్రధాన శిష్యుడయిన నరేంద్రుడు
ఆ తరువాత స్వామి వివేకానందుడుగా,
నర్వమత సమన్వయం, విశ్వమానవ
సౌభ్రాతృత్వం ప్రబోధించే శ్రీ రామకృష్ణ
పరమహంస బోధనలను ప్రపంచ
మంతటా వ్యాపింపజేశాడు. ఆ మహా
పురుషుడి బోధనలు ఈ నాటికి ఎంతో
మందికి ఉత్తేజాన్ని, మనశ్శాంతిని
కలిగిస్తున్నాయి! —(అయిపోయింది)

ధర్మయ్య పరీక్ష

రామాపురం గ్రామంలోని ధర్మయ్య గొప్ప స్థితిమంతుడే కాక, పేరుకు తగినట్టు మంచి ధర్మబుద్ధికలవాడు. ఆయనకు పెళ్ళిచేశాడని విశ్వం అని ఒకే ఒక కొడుకున్నాడు. విశ్వం రూపవంతుడే కాక, మంచి గుణవంతుడు కూడా. అతడికి తగిన రూపవతి, గుణవతి అయిన కన్య కోసం ధర్మయ్య వెతకసాగాడు.

ధర్మయ్యకు అదే గ్రామంలో వెంకప్ప అని ఒక స్నేహితుడున్నాడు. వెంకప్ప జరిచీరలు ఇంట్లో మగ్గాలమీద నేయించి, చుట్టుపక్కల గ్రామాలకు తీసుకుపోయి అమ్ముతుండేవాడు. వాటిని కాస్త కలిగిన గృహస్థులందరూ కొనేవారు. ఆ కారణంగా, వెంకప్పకు చాలా గ్రామాల్లోని అస్త్రపరుల గురించి బాగా తెలుసు.

ఒకసారి అతడు ధర్మయ్యతో, "నువ్వు విశ్వానికి పిల్లను వెతుకుతున్నావని తెలి

సింది. పేరవరంలోని రాజయ్య గారి కి కమల అని అందమైన అమ్మాయి వున్నది. వీరవరంలోని రామయ్య గారి కి సరళ అనే చక్కని కూతురున్నది. వీళ్ళిద్దరినీ నువ్వు, విశ్వం ఒకసారి వెళ్ళి చూసి, ఇద్దర్లో నచ్చినవారినికరిని ఎన్నుకుంటే సరిపోతుంది. రాజయ్య, రామయ్య ఇద్దరూ కూడా సాంప్రదాయాల్లో, అస్త్రపాస్త్రుల్లో నీకు సరితూగగలవారు," అన్నాడు.

ధర్మయ్య, వెంకప్ప చెప్పిన విధంగా విశ్వాన్ని వెంటబెట్టుకుని, రెండు గ్రామాలకూ వెళ్ళి కమల, సరళలను చూసి వచ్చాడు. ఇద్దరూ ఒకరినిమించి ఒకరు అందగత్తెలుగా తోచారు. విశ్వం ఆ ఇద్దర్లో ఎవర్నో ఒకర్ని వధువుగా ఎన్నుకునే భారంతోడిమీదవుంచాడు. ధర్మయ్యకు ఆ ఇద్దర్లో ఎవర్ని కోడలిగా తెచ్చుకోవాలన్నది పెద్ద సమస్యగా పరిణమించింది.

అయిన వెంకప్పతో, "ఈ కోడల్ని తెచ్చుకోవడం అనేది, పెద్ద సమస్యగా తయారైంది వెంకప్పా! కమల, సరళ ఇద్దరూ మంచి అందగత్తెలే, కాని, అందం శాశ్వతం కాదుగదా. అందుకని, వాళ్ళిద్దరి గుణగణాలకు చిన్న పరీక్ష ఒకటిపెట్టి, అందులో నెగ్గిన పిల్లను నా కోడలుగా తెచ్చుకోవాలనుకుంటున్నాను. ఇందుకు నీ సాయం కావాలి," అన్నాడు.

అందుకు వెంకప్ప నవ్వి, "నా సాయమా, దానికేం! ధర్మసూక్ష్మాలెన్నో తెలిసినవాడివని, నీకు మంచి పేరున్నది. నీలాంటి స్నేహితుడికి సాయపడడంకంటే, నాక్కావలసినదేముంది," అన్నాడు.

అప్పుడు ధర్మయ్య, వెంకప్పకు చేయ వలసిందేమిటో వివరించాడు.

వెంకప్ప, ధర్మయ్య చెప్పిన విధంగా కొన్ని కొత్త నమూనా జరీచీరలు తీసుకుని, మొదట పేరవరం వెళ్ళాడు. కమల, వెంకప్పను చూస్తూనే, "కొత్తరకం చీరలు ఏమైనా తెచ్చావా?" అని అడిగింది.

వెంకప్ప చీరలమూట విప్పతూ, "కొత్త రకం చీరలు ఏవైనా నేయగానే, మొదట చూపేది మీకేగదమ్మా!" అని, చీరలను కమల ముందు వుంచాడు.

కమల కొత్త జరీచీరలను చూసి చాలా ముచ్చటపడింది. వెంకప్ప వాటిలోంచి ఒక చీర తీసి కమలకిస్తూ, "ఇది తీసుకోండి అమ్మాయిగారూ, మీకు బాగా నప్పతుంది. జరీనేత కూడా దట్టంగా వున్నది. కట్టుకు చూశాక, నా ఎన్నికను మీరు తప్పక మెచ్చుకుంటారు," అన్నాడు.

కమల చీర తీసుకుని, "మరి ఈసారి రవికమ్మక్కలు తెచ్చినట్టులేదే! తెచ్చి వుంటే, చీరకు తగిన రవిక కూడా తీసుకునేదాన్ని కదా," అన్నది.

దానికి వెంకప్ప తల గోక్కుని, "అవునుమరి! కాని, రవికకు పనికొచ్చే గుడ్డ మగ్గం మీద వున్నది. వారం పది రోజుల్లో తప్పక తెచ్చిస్తాను," అని చీర ఖరీదు తీసుకుని, వీరవరం వెళ్ళాడు.

అక్కడ రామయ్య కూతురు సరళకు కూడా, వెంకప్ప తెచ్చిన జరీచీరలు బాగా నచ్చినై. అతడు, ఆమెకు ఒక చీర ఇచ్చి, "అమ్మాయిగారూ, దీనికి తగిన రవిక గుడ్డ వారం రోజుల్లో తెస్తాను. ఈలోగా తొందరపడి ఎవరిదగ్గిరా కొనకండి. ఈ చీరకు నప్పే రవికగుడ్డ మగ్గం మీద వున్నది." అని చెప్పాడు.

సరళ చీర డబ్బు ఇచ్చింది. వెంకప్ప స్వగ్రామం చేరాడు. రెండు వారాలు అగి, ధర్మయ్య చెప్పిన మీదట కమల, సరళల చీరలకు తగిన రవికగుడ్డలు తీసుకుని బయలుదేరాడు.

అతడు కమలవద్దకు వెళ్ళి, "అమ్మాయి గారూ, మీరు కొన్న చీరకు తగిన రవిక గుడ్డ తెచ్చాను, చూడండి!" అన్నాడు.

అయితే కమల, అతడితో, "అక్కర్లే దులే, వెంకప్ప! రవికగుడ్డ మరొకరి దగ్గర కొన్నాను," అన్నది.

వెంకప్ప సరేనని బయలుదేరి సరళ ఇంటికి వెళ్ళాడు. సరళ అతణ్ణి అంత దూరాన చూస్తూనే, "రవికగుడ్డ తెచ్చి నట్టున్నావు. అవునా?" అని అడిగింది.

"అవును, తెచ్చాను అమ్మాయిగారూ. కాస్త ఆలస్యం అయింది. మీరు మరొక చోట కొనుక్కోలేదు గదా?" అని అడి గాడు వెంకప్ప.

సరళ నవ్వుతూ, "ఇంత మతిమరుపు మనిషి వెమయ్యా, వెంకప్ప! చీరలోనే రవికగుడ్డ కూడా మడతవేసి వున్నది. నువ్వు వెళ్ళాక చీరమడతలన్నీ విప్పు తూంటే, రవికగుడ్డ కిందపడింది. ఇదుగో, చూడు!" అంటూ గదిలోకి పోయి రవిక గుడ్డ తెచ్చి చూపించి, "అ రోజున నీకు చీరఖరీదే ఇచ్చాను. ఈ రవిక ముక్క ఖరీదేమిటో చెప్పు, ఇస్తాను," అన్నది.

వెంకప్ప తల గోటుంటూ, "మరిచే పోయానమ్మాయిగారూ! పెద్ద వాణ్ణి పోతున్నా గదా," అంటూ రవికగుడ్డ ఖరీదు తీసుకుని తిరుగు ప్రయాణ మయ్యాడు.

వెంకప్ప గ్రామానికి తిరిగివస్తూ నే, ధర్మయ్య దగ్గరకు పోయి జరిగినదంతా చెప్పాడు.

అంతా విని ధర్మయ్య తృప్తిగా తలాడించి, "నాకాబోయే కోడలెవరో తెలిపోయింది, వెంకప్పా! మంచి ముహూర్తం చూసుకుని, తాంబూలాలు మార్చుకోవడానికి బయలుదేరాలి," అన్నాడు.

వెంకప్ప, "ఇంతకూ నువ్వు ఏ అమ్మాయిని కోడలుగా చేసుకోబోతున్నావో, నాకు అంతుబట్టడం లేదు," అన్నాడు.

అప్పుడు ధర్మయ్య, "నువ్వు మొదట నేను ఇవ్వమన్న చీరలను కమలకొకటి, సరళకొకటి ఇచ్చావు గదా?" అన్నాడు.

"అవును, నువ్వు ఇవ్వమన్న చీరలనే వాళ్ళకు, వాటిని గురించి కాస్త పొగిడి ఇచ్చి వచ్చాను," అన్నాడు వెంకప్ప.

"ఆ రెండు చీరల్లోనూ, మనం వాటికి నప్పే రవికముక్కలను కూడా వుంచి మడతవేసిన సంగతి, నీకు గుర్తున్నది కదా?" అని అడిగాడు ధర్మయ్య.

వెంకప్ప ఒక్కక్షణం ఆశ్చర్యపోయి, "అఁ, ఇప్పుడు తెలిసింది. నీ కాబోయే కోడలు సరళ అన్న మాట!" అన్నాడు.

"బాగా గ్రహించావు, వెంకప్పా! సరళకున్న నిజాయితీ, కమలవద్ద కొరవడింది. కమల చీర మడతల్లో వున్న రవికముక్కను దాచుకున్నది. అందువల్లనే నువ్వు తిరిగి అమ్మడానికి వెళితే, తాను మరొకరి దగ్గర కొన్నానని అబద్ధం చెప్పింది. ఇటువంటి చిన్న చిన్న విషయాల్లోనే మనుషుల అసలుబుద్ధులు వెల్లడవుతుంటాయి. సరే, కమలకిచ్చిన రవికగుడ్డ ఖరీదెంతో చెప్పు ఇస్తాను," అన్నాడు ధర్మయ్య.

వెంకప్ప సంతోషంగా, "భలేవాడివి ధర్మయ్యా! దాని ఖరీదు నాకిస్తావా? నీ మనసుకు నచ్చిన కోడలు దొరకడానికి, ఉడతాభక్తిగా నేనేదో చిన్న సాయం చేశానన్న తృప్తి, నాకు చాలు," అన్నాడు.

ఆ తర్వాత ధర్మయ్య కొడుకు విశ్వానికి, సరళకూ వైభవంగా వివాహం జరిగింది.

పరిపాపిమన

వారి ప్రాణాలు ఇంకా పోలేదు. అతను కళ్ళు తెరిచి అటూ ఇటూ చూశాడు. తన కొడుకు దగ్గర నిలబడి ఉన్న సుగ్రీవుడు కనిపించాడు. వారి సుగ్రీవుడితో ఇలా అన్నాడు:

“నిన్ను రాజ్యం నుంచి వెళ్ళగొట్టి, నీ భార్యను హరించానని నన్ను తప్ప పట్టకు. మనమిద్దరమూ రాజ్యం నుంచి పండుకోవటమూ, సోదర స్నేహంతో ఉండటమూ రాసిపెట్టి లేక నా బుద్ధి అలా పోయింది. నేను చచ్చిపోతున్నాను గనక, సువ్యవసర రాజువుకా. నా ఈ చివరి కోరిక ఎంత కష్టమైనా తీర్చు. నాకు ప్రాణం కన్న ఎక్కువైన వాడు అంగదుడు; వాణ్ణి నీ కొడుకులాగే చూసుకో.

వాడికి ఏ లోటూ రానీకు. వాడికి ఇక సువ్యవసరం ఎవరూ లేరు. వాడు నీ అంత పరాక్రమం గలవాడు; అన్ని విషయాల లోనూ నీకు తోడుగా ఉండగలడు. సుషేణుడి కూతురూ, నా భార్య అయిన తార చాలా సూక్ష్మబుద్ధి గలది. రానున్న కష్టాలను ముందుగా తెలుసుకోగలదు. అందుచేత ఆమె చెప్పినట్టు చెయ్యి. లేక పోతే నీకు అపద కలుగుతుంది. నాకు దేవేంద్రుడిచ్చిన కాంచనమాల ఇప్పుడే సువ్యవసరం తీసుకో. నేను చచ్చిపోతే దీని కాంతి పోతుంది.”

వారి చెప్పినదానికి సుగ్రీవుడు విషయంగా తల అడించి, కాంచనమాల తీసుకున్నాడు.

తరవాత వారి అంగదుణ్ణి దగ్గరికి పిలిచి, కొన్ని హితాలు చెప్పాడు: అతను తన పట్ల ప్రవర్తించినట్టే సుగ్రీవుడి పట్లా ప్రవర్తించాలి; సుగ్రీవుడి శత్రువులతో ఎన్నడూ చేరరాదు; సుగ్రీవుడు చెప్పిన పనులు శ్రద్ధగా చెయ్యాలి; ఎవరితోగాని అమిత స్నేహం చెయ్యటం గాని, అసలే స్నేహం చెయ్యకపోవటం గాని తప్పు. ఇలా చెప్పి వారి ప్రాణాలు వదిలాడు. వానరులందరూ గొల్లున విడ్పారు. వాళ్ళు వారి చేసిన మహాకార్యాలు తలుచు కున్నారు.

ఈ వారి గోలభు డనే గంధర్వుడితో పది హేను సంవత్సరాలు పోరాడి

చంపాడు, వారి ఉండగా వానరులకు ఎవరి భయమూ లేకపోయింది.

తార తన భర్త కోసం తలుచుకుని, తలుచుకుని ఏడిచింది. నీలుడు వారి రొమ్ము నుంచి బాణం లాగేశాడు. తార చెప్పిన మీదట అంగదుడు వారి కాళ్ళు పట్టుకుని నమస్కారం చేశాడు. తార దుఃఖం చూస్తూ సుగ్రీవుడు, తానే వారిని చంపించి నందుకు మహా బాధ పడ్డాడు. అతను కంట నీరు పెట్టుకుంటూ రాముడి దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

అలా వెళ్ళి సుగ్రీవుడు రాముడితో, "రామా, నువ్వు నీ మాట నిలబెట్టుకుని వారిని చంపావు. నాకు రాజ్యం ఇచ్చావు. కాని నాకు జీవితం మీద కోరిక పోయింది. తారా, వానరులూ ఇలా ఏడుస్తూండగా నాకి రాజ్యం ఎందుకు? మొదట వారి నన్ను పెట్టిన బాధల మూలంగా వారి చావు కోరాను. కాని, తీరా వారి చచ్చి పోయాక పశ్చాత్తాపం నన్ను దహిస్తున్నది. నా జీవితమంతా ఋశ్యమూకం మీదనే వెళ్ళబుచ్చటం మంచిదని తోస్తున్నది. ఇప్పుడు నాకు స్వర్గం కూడా వద్దు. వారి నన్ను ప్రాణాలతో వదిలాడు. నేను వారి ప్రాణాలు తీయించాను. నాకంటే పాపి ఉండడు. ఇప్పుడు నేను యువరాజుగా ఉండటానికి కూడా తగను.

రాజును ఎలా కాగలను? నేను కూడా వారితోపాటు దహనమవుతాను. వానరులు నీ పని చూడగలరు; సీతాదేవిని వెతుకుతారు," అన్నాడు.

తార రాముణ్ణి చూసి దుఃఖిస్తూ ఇలా అన్నది:

"వారిని చంపిన బాణంతోనే నన్ను కూడా చంపి, వారి దగ్గరికి పంపు. నేను వెంట లేకపోతే వారికి సుఖం లేదు. సీతా వియోగంతో నువ్వు ఎలా బాధపడుతున్నావో, స్వర్గంలో వారి నా కోసం అలా బాధపడతాడు. నన్ను చంపితే నీకు వారిని చంపిన దోషం పోతుంది."

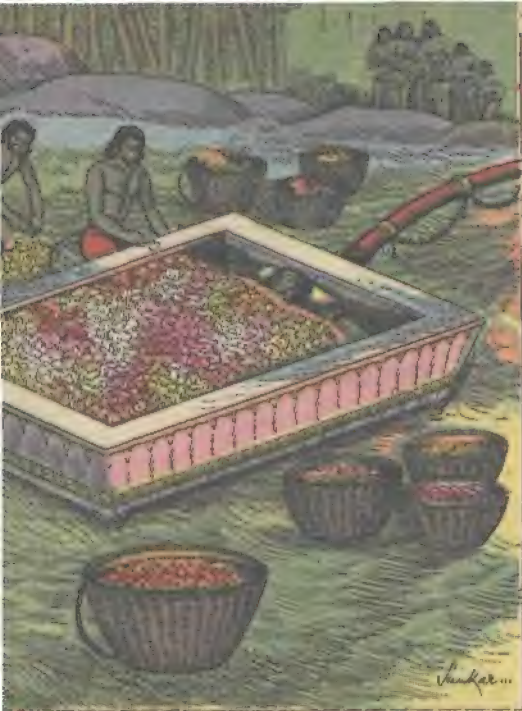
రాముడు ఆమెను ఓదార్చుతూ, "వీర పత్నివైన నువ్వు ఇలా దుఃఖించరాదు.

వారి ఉన్నప్పుడు సుఖపడినట్టే నువ్వు మళ్ళీ సుఖపడతావు. నీ కొడుకు అంగదుడు యువరాజు అవుతాడు," అన్నాడు.

అతను వానరులతో, "ఎంత విడిచినా చచ్చిపోయిన వాడికి అందువల్ల మేలు జరగదు. కాలయాపన ఎందుకు, వారికి ఊర్ధ్వలోకాలు కలిగే కార్యక్రమం చెయ్యండి," అన్నాడు.

అప్పుడు లక్ష్మణుడు దుఃఖంలో మునిగి ఉన్న సుగ్రీవుడితో, "సుగ్రీవా, వారికి దహన సంస్కారం జరగాలి. వానరుల చేత చందనం మొదలైనవి, ఎందు కట్టెలు తెప్పించు. అంగదుణ్ణి ఓదార్చి, తండ్రి తలకింద కొరివి పెట్టటానికి అతన్ని సిద్ధం చెయ్యి. ఇక నుంచి

కిష్కింధను పాలించవలసిన నువ్వు ఏడుస్తూ కూచుంటే జరగదు. అంగదుడి చేత పూలూ, బట్టలూ, నెయ్యి, నూనే, గంధ ద్రవ్యాలూ వెంటనే తెప్పించు. పల్లకి ఒకటి తీసుకురావాలి. వాలిని మోసే వానరులు నిద్రంగా ఉండాలి," అన్నాడు.

లక్ష్మణుడు ఇలా చెప్పగానే తారుడు పల్లకిని పట్టుకురావటానికి కిష్కింధకు వెళ్ళి, త్వరలోనే తిరిగి వచ్చాడు. సుగ్రీవుడూ, అంగదుడూ కలిసి వాలి శరీరాన్ని పల్లకిలో పడుకోబెట్టారు. సుగ్రీవుడు వాలి శరీరం మీద పూలు కప్పి, పల్లకి తీసుకుపోయే దారి వెంట పూలు

చల్లమని వానరులను అజ్ఞాపించాడు. శవం వెంట అంగదుడితోబాటు, వాలి బంధువులైన తారుడు మొదలైన వాళ్ళూ, స్త్రీలూ నడిచారు. ఒక వాగు సమీపాన ఇసుకలో చితి ఏర్పరిచారు. తరవాత వాలిని దహనం చేసి, జల తర్పణాలు విడిచారు. రాముడు దగ్గర ఉండి వానరుల చేత కర్మకాండ అంతా యథావిధిగా చేయించాడు.

సుగ్రీవుడు స్నానం చేసి, తడి బట్టలతో రామలక్ష్మణుల వద్దకు వచ్చాడు. వానరులంతా అతనితోబాటే అక్కడ సెలబడ్డారు. అప్పుడు హనుమంతుడు రాముడితో, "రామా, నీ దయవల్ల సుగ్రీవుడికి రాజ్యం వచ్చింది. నీ సెలవైతే అతను ఇప్పుడు కిష్కింధ ప్రవేశించి, ఎన్నో ముఖ్యమైన పనులు చెయ్యాలి. అతను శాస్త్రాక్రంగా పట్టాభిషేకం చేయించుకుని, నిన్ను తగిన విధంగా సన్మానిస్తాడు. అందుచేత నువ్వు కిష్కింధకు వచ్చి, నీ చేతి మీదుగానే పట్టాభిషేకం జరిపించి, వానరులకు ఆనందం కలిగించు," అన్నాడు.

దానికి రాముడు, "హనుమంతుడా, తండ్రి ఆజ్ఞ ప్రకారం పధ్నాలుగేళ్ళు వనవాసం చెయ్యవలసిన నేను గ్రామాలలోకి గాని, పట్టణాలలోకి గాని ప్రవేశించరాదు.

ఈ విధంగా రాముడి ఆజ్ఞ పొంది సుగ్రీవుడు కిష్కింధ ప్రవేశించాడు. వానరులంతా అతన్ని అనుసరించారు. అతను తనను చూడవచ్చిన వానరుల సందరినీ అప్యాయంగా పరామర్శించి, తారను ఊరడించటానికి వారి అంతః పురానికి వెళ్లాడు.

సుగ్రీవుడు వారి అంతఃపురం నుంచి తిరిగి రాగానే వానరులు అతని పట్టాభిషేకం కోసం బంగారు అలంకరణలు గల తెల్లగొడుగు, రెండు వింజామరలూ, అన్ని రకాల మణులూ, సమస్త విత్తనాలూ, ఓషధులూ, పూలూ, చందనమూ, అక్షింతలూ, కుంకుమపువ్వు, తేనె, నెయ్యి, పెరుగు మొదలయిన వన్నీ సిద్ధం చేశారు. అడవిపంది చర్మంతో కుట్టిన పాదరక్షలు సుగ్రీవుడి కోసం సిద్ధం చేశారు.

తరవాత బ్రాహ్మణులు అగ్నిహోత్రం చేసి, పూజించి, సుగ్రీవుడికి వేదోక్తంగా పట్టాభిషేకం చేశారు. గజుడూ, గవాక్షుడూ, గవయుడూ, శరభుడూ, గంధమాదనుడూ, మైందుడూ, ద్వివిదుడూ, హనుమంతుడూ, జాంబవంతుడూ, నళుడూ బంగారు కలకాలతోనూ, ఎడ్డుకొమ్ములతోనూ నదీ జలం తెచ్చి సుగ్రీవుణ్ణి అభిషేకించారు.

మీరే సుగ్రీవుణ్ణి తీసుకుపోయి, అతనికి వైభవంగా పట్టాభిషేకం చేయండి. అలాగే ఈ అంగదుణ్ణి యువరాజుగా అభిషేకించండి. ఇప్పుడే శ్రావణమాసం ఆరంభమయింది. ఇక నాలుగు నెలలపాటు వర్షాకాలం. యుద్ధానికి తగిన కాలం కాదు. మీరంతా కిష్కింధకు వెళ్ళండి. నేనూ, లక్ష్మణుడూ ఈ పర్వతం మీద ఉంటాం. ఇక్కడ ఉన్న గుహ విశాలంగా, ఉండటానికి చాలా బాగున్నది. పక్కనే నీరూ, పద్మాలూ ఉన్నాయి. తిరిగి కార్తికమాసం వచ్చినప్పుడు రావణుణ్ణి యుద్ధంలో చంపే ప్రయత్నం చేద్దాం," అన్నాడు.

రాముడు చెప్పిన ప్రకారం సుగ్రీవుడు అంగదుణ్ణి యువరాజుగా అభిషేకించాడు. అలా చేసినందుకు వానరులు సుగ్రీవుణ్ణి మెచ్చుకున్నారు. వానరులందరూ పండగ చేసుకున్నారు.

సుగ్రీవుడు రాముడి వద్దకు వెళ్ళి, జరిగినదంతా చెప్పి, తిరిగి వచ్చి, తన భార్య అయిన రుమతో సుఖంగా జీవించ సాగాడు.

రామలక్ష్మణులు వానాకాలం గడపటానికి నిర్ణయించుకున్న గుహ ప్రవ్రవణ పర్యంతం మీద ఉన్నది. అది చాలా అందమైన పర్యంతం. గుహకు సమీపం లోనే తామర కొలను ఉన్నది. గుహ ద్వారం వైరుతి దిక్కుగా ఉండటం చేత వానజులు లోపలికి రాదు. తూర్పు నుంచి ఈదురు గాలి కూడా లోపలికి రాదు. గుహ ముందర చక్కని సమ ప్రదేశం ఉన్నది. అక్కడికి సమీపంలోనే చక్కని నది కూడా ప్రవహిస్తున్నది. కిష్కింధానగరం అక్కడికి ఎంతో దూరం లేదు. కిష్కింధలో జరిగే కోలాహలమూ, వాద్యాల ధ్వనులూ గుహకు స్పష్టంగా వినిపించాయి.

అలాటి అందమైన ప్రదేశంలో ఉంటూ రాముడు ఒక వంక సీత కోసం బాధ పడుతూ, రావణుణ్ణి చంపటానికి సుగ్రీ

వుడు సహాయ పడతాడని ఆశపడుతూ, శరత్కాలం కోసం ఎదురు చూడసాగాడు. అతనికి ఆ వానాకాలం చాలా కష్టం మీద గడిచింది.

చివరకు వానలు వెనకపడ్డాయి. కాని సుగ్రీవుడు రాముడి పని సంగతి పూర్తిగా మరిచిపోయాడని హనుమంతుడికి తోచింది. సుగ్రీవుడు రాజ్యభారమంతా మంత్రులకు వదిలేసి, పూర్తిగా తన కాలమంతా అంతఃపుర విలాసాలలో ఇన్నాళ్ళూ గడిపాడు.

ఇది గమనించిన హనుమంతుడు సుగ్రీవుడి వద్దకు వెళ్ళి, “నీకు రాజ్యమూ, వైభోగమూ వచ్చాయి. స్నేహితుల పట్ల

బాధ్యతతో కూడా నిర్వర్తించు. సొంత పనులు పాడుచేసుకుని అయినా మిత్రుల పనులు చూసేవాడు నశించడు. మనం ఇప్పుడు రాముడి కోసం సీతను వెదక వలసి ఉన్నది. ఈ పని ఇప్పటికే ప్రారంభం కావలసింది. రాముడు మంచి వాడు గనక ఓపిక పట్టాడు. సీతను వెదకటానికి వానరులను పంపించు," అన్నాడు.

సుగ్రీవుడికి ఈ మాటతో తొందర కలిగింది. అతను నీలుణ్ణి పిలిచి, అన్ని దిక్కులా ఉన్న వానరసేనలను పిలిపించమని ఆజ్ఞాపించాడు; పదిహేను రోజుల లోపల కిష్కింధకు వచ్చి చేరని వానరులందరికీ మరణదండన ప్రకటించాడు.

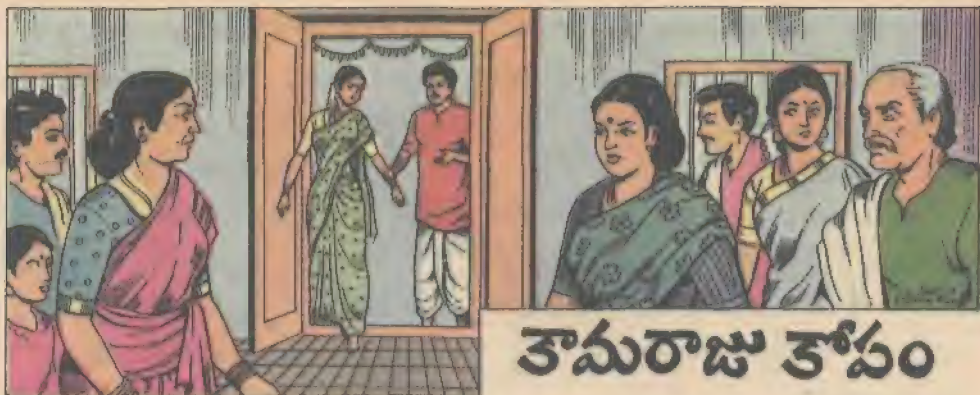
ఈ లోపల రాముడు, వర్షాకాలం పోయినా సుగ్రీవుడు రాక పోయేసరికి, చాలా బాధపడ్డాడు. అతను లక్ష్మిణుడితో, "సుగ్రీవుడు శరత్కాలం రాగానే సీతను వెతికిస్తానని మాట ఇచ్చి, తన పని

తీరిందిగదా అని ఉపేక్షిస్తున్నాడు. అతనికి నా బాణం దెబ్బతినాలని కోరికగా ఉన్నట్టున్నది. సువ్వు వెళ్ళి, నేను కోపంగా ఉన్నానని అతనితో చెప్పు. వాలిని పంపిన మార్గాన సుగ్రీవుణ్ణి కూడా పంపగలనని చెప్పు. ఇదంతా అతనికి ఎలా చెప్పాలో అలా చెప్పు," అన్నాడు.

లక్ష్మిణుడికి కూడా సుగ్రీవుడి పైన చాలా కోపం వచ్చింది.

"ఈ సుగ్రీవుడు తనకు రాజ్యం ఎలా వచ్చినదీ మరిచాడు. అతని రాజ్యం నిలవదు. నే నిప్పుడే వెళ్ళి, ఆ సుగ్రీవుణ్ణి చంపి, అంగదుడి సహాయంతో సీతాదేవిని వెదికిస్తాను," అంటూ లక్ష్మిణుడు ఆవేశంతో బయలుదేరేసరికి, రాముడు అతన్ని ఆపి, "లక్ష్మిణా, తొందరపడి అంత పని చెయ్యకు. మనకూ అతనికి మధ్య ఉన్న స్నేహాన్ని మరవకు. సుగ్రీవుడితో మంచిగానే మాట్లాడు. అతను జాప్యం చేశాడే తప్ప, మనకు అపచారం ఏమీ చెయ్యలేదు," అన్నాడు.

కామరాజు కోపం

కామరాజు అనే అతడికి కోపం ఎక్కువ. అతడికి ఈ మధ్యనే పెళ్ళయింది. భార్య సుశాంతి కాపరానికి వచ్చిన మొదటి రోజున, అత్తవారింట్లోకి ముందుగా కుడికాలు పెట్టి నడవమని అందరూ హెచ్చరిస్తున్నా. పరధ్యానంగా వుండి ఎడమకాలు పెట్టింది.

కామరాజు అది చూసి కోపంతో భార్య చెయ్యి పుచ్చుకుని విసురుగా వెనక్కు లాగి. "జంతమంది చెబుతున్నావినవే? ముందు కుడికాలు పెట్టు!" అన్నాడు.

ఆ క్షణంలోనే సుశాంతికి తన భర్త అమిత కోపాన్ని అని తెలిసిపోయింది. తర్వాత ఇంట్లోని పళ్ళాలూ, చెంబులూ, లోటాలూ అక్కడక్కడా సొట్టలు పడి వుండడం చూసి, అత్తగారు చెప్ప కుండానే, అదంతా తన భర్త ప్రతాపమని అమె గ్రహించింది.

ఇంట్లో తెల్లగా నున్నం వేసిన గోడలకు, అక్కడక్కడా పచ్చని మరకలూ, వివే కూరల మరకలూ పడివున్నవి. ఒకనాడు వాటివంక పరిశీలనగా చూస్తున్న సుశాంతితో, అత్తగారు, "అవన్నీ కూరలూ అవీ రుచిగా లేనప్పుడు, నీ భర్త పళ్ళాం విసిరి వేసిన తాలూకు గుర్తులు!" అన్నది.

ఆ మాట విని ఆరేళ్ళ అడవడుచు పకపక నవ్వింది.

సుశాంతికి మాత్రం నవ్వు రాలేదు. తన భర్తకు అంత కోపం ఎందుకు వస్తుందో, అమెకు అర్థం కాలేదు. ఈ సంగతి ఒంటరిగా వున్నప్పుడు సుశాంతి, భర్తను అడిగింది. కామరాజు చిన్నగా నవ్వి ఊరుకున్నాడు తప్ప జవాబు చెప్ప లేదు.

మంచి తెలివితేటలు గల సుశాంతి, ఏదైనా ఉపాయంతో భర్తలోని కోపాన్ని

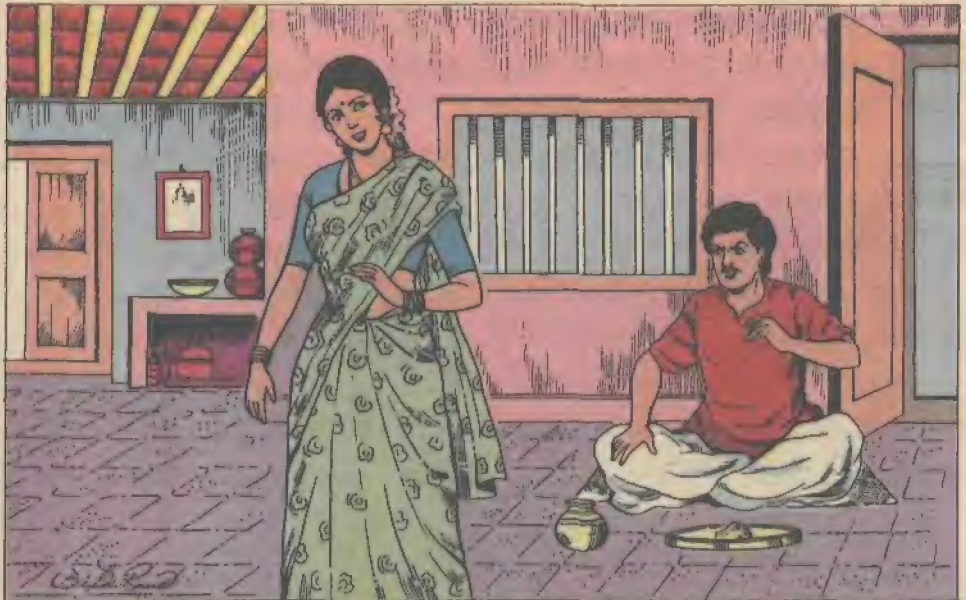
పోగొట్టాలని ఆలోచించింది. అందుకు కొంతకాలంపాటు, తను ఎంతో అమాయకురాలిననే భ్రమ. భర్తకు కలగడం అవసరం అనిపించిందామెకు.

కామరాజుకు కోపం వచ్చినప్పుడు చాలా పరుషంగా మాట్లాడతాడు. ఆ గుణాన్ని ఆసరా చేసుకుని, అతడి కోపాన్ని ఎలాగైనా పోగొట్టాలని సుశాంతి నిర్ణయించుకున్నది.

ఒక రోజు వీధిలోంచి ఇంట్లోకి వచ్చిన కామరాజు చాలా కోపంగా ఉన్నాడు. అతడు ఆ కోపాన్ని భార్య మీద చూపిస్తూ, "పళ్ళెంలో నాలుగు మెతుకులు వేసి తీసుకురా. త్వరగా తిని తగలదాలి!" అన్నాడు.

సుశాంతి అలాగే తీసుకు వచ్చి, పళ్ళెం అతడిముందు పెట్టింది. కామరాజు అశ్చర్యపోతూ మరింత కోపంగా భార్య కేసి చూశాడు. సుశాంతి అదేం గమనించకుండా, మరేదో పనిలో ఉన్నట్టు నటిస్తూ, "అయినా, ఇదేం విద్వారమండీ! అంతా అదేదో కథల్లో విన్నట్టుగా ఉన్నది. నాలుగు మెతుకుల్లో మీకు ఆకలెలా తీరుతుంది?" అన్నది.

తన భార్య కావాలనే అలా చేసిందని, అంతవరకూ మండిపడుతున్న కామరాజుకు, భార్య మాటల వేసక ఉన్న అమాయకత్వాన్ని గమనించేసరికి, కోపం కాస్తా ఎగిరిపోయింది. పెళ్ళయిన కొత్తలో తన భార్య అమాయకురాలే అనుకున్నాడు

గాని, మరీ ఇంత అమాయకురాలనుకోలేదు, కామరాజు.

ఈ విధంగా రెండు మూడు సార్లు ఇలాంటి తరహా సంఘటనలే జరిగాయి. ఒకసారి బాగా కోపం మీద వున్న కామరాజు, వంటగదిలో వున్న భార్యను కేక వేసి, "ఆ చేతిసంచి ఇలా తెచ్చి, నా మొహానకొట్టు. బజారుకు పోయి కూరగాయలు తెస్తాను," అన్నాడు.

సుశాంతి సంచి తెచ్చి, కామరాజు అన్నట్టుగానే చేసింది.

కామరాజు కోపంగా ఇదేమిటని అడిగితే, ఆమె అమాయకంగా, "నాకేం తెలుసునండీ! బజారుకు వెళ్ళేముందు సంచిని భార్య అలా ముఖానకొట్టడం, మీ

ఇంటి ఆచారమేమో—అలా చేస్తే శుభం జరుగుతుంది కాబోలు అనుకున్నాను," అన్నది.

కామరాజుకు ఏమని చెప్పాలో పాలు పోయిందికాదు.

ఒకసారి ఇంట్లోవాళ్ళందరూ పొరుగుాళ్ళో పెళ్ళికి వెళ్ళారు. ఇంట్లో కామరాజూ, సుశాంతి మాత్రమే వున్నారు. వసారాలో వున్న కుడితినిళ్ళకుండ నిండి పోవడంతో, దానిని దూరంగా చెట్టుకింద వున్న కుడితిగాబులో పోడ్డామని తెచ్చింది. సుశాంతి, అయితే దానిలో రాత్రి పోసిన నీళ్ళు ఆవు తాగకపోవడంతో, నిండుగా వున్నది. సుశాంతికి చూస్తూ, చూస్తూ కుడితినిళ్ళు పారబోయ బుద్ధికాలేదు.

కామరాజు పక్కనే వున్న వేపచెట్టు కింద కూర్చుని యోగాసనాలు వేస్తున్నాడు. సుశాంతి అతడికి సంగతి చెప్పి, కుడితి నీళ్ళను ఏం చేయాలని అడిగింది. కామ రాజు విసురుగా రెండు క్షణాలు భార్య వంక చూసి, "నా నెత్తిన తెచ్చిపొయ్యి!" అని, పద్మాసనం వేసుకుని కళ్ళు మూసు కున్నాడు.

అలా అన్నదే తడవుగా సుశాంతి, కుడితి నీళ్ళకుండను నిదానంగా ఎత్తి, కామరాజు తల మీద గుమ్మరించింది. కామరాజు బెంబేలెత్తిపోతూ శివమెత్తిన మనిషిలా లేచి, సుశాంతి చెంపమీద చెళ్ళున ఒక దెబ్బ వేశాడు. సుశాంతి అశ్చర్యంగా భర్తవంక చూసింది.

కామరాజు పట్టలేని కోపంతో, "నీకనలు బుద్ధంటూ వున్నదా? ఏమిటి నువ్వు చేసినవని?" అని అడిగాడు సుశాంతిని.

సుశాంతి కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుని, "మీరేగదా పాపమన్నారు! కుడితినిరు వృధా చెయ్యకుండా అలా తల మీద

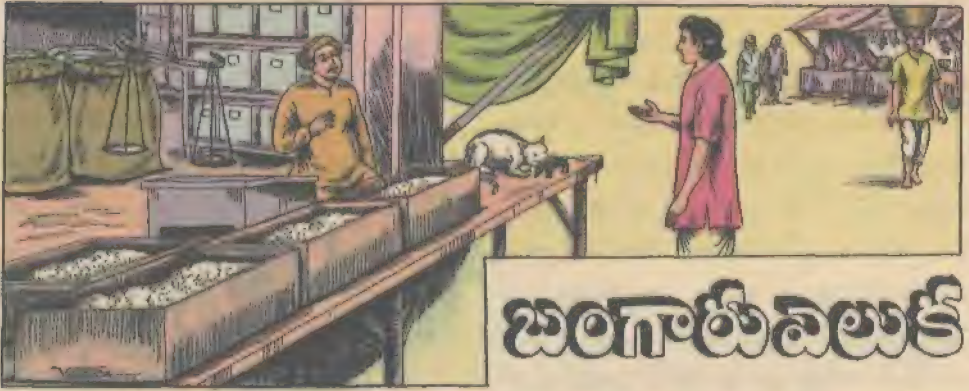
పోసుకోవడం, అరోగ్యానికేమైనా మంచి దేమో అనుకున్నాను," అన్నది.

ఆ జవాబు విని కామరాజు గట్టిగా తల బాదుకుని కూలబడ్డాడు. కాసేపట్లో సుశాంతి పొడిబట్ట తెచ్చి అతడి వళ్ళంతా తుడుస్తూ, "తప్పయితే నన్ను క్షమించండి!" అన్నది.

కామరాజుకు తన భార్య అమాయకత్వం మీద చెప్పరానంత జాలికలిగింది. ఇంతకుముందు జరిగిన సంఘటనల తాలూకు జ్ఞాపకాలు అతడు మరిచి పోలేదు. అందువల్ల, ఆనాటి నుంచీ ఎప్పుడైనా కోపం వచ్చి బుద్ధివశం తప్పి మాట పరుషంగా రాబోతూ వుంటే, వెంటనే తమాయించుకునేవాడు.

ఇది గమనించిన సుశాంతి, అన్ని విషయాల్లోనూ భర్తకు అనుకూలంగా మనులుకుంటూ, అతడి కేవిధంగానూ మనసు నెయ్యకుండా జాగ్రత్తపడుతూ వచ్చింది. క్రమంగా కామరాజు కోపం దానంతట అదే పోయింది.

బంగారు ఎలుక

ప్రతిష్ఠానదేశంలో సుప్రతిష్ఠితం అనే గొప్ప నగరం ఉండేది. ఆ నగరంలో ఒక వైశ్యస్థి ఉండేది. ఆమె భర్త చనిపోగానే దాయాదులు అతని ఆస్తియావత్తుకాజేశారు. భర్త పోయేనాటికి ఆమె గర్భవతిగా వుండి, అనంతరం ఒక కుమారుణ్ణి కన్నది. ఆమె అష్టకష్టాలుపడి ఆ కొడుకును పెంచి పెద్ద జేసింది. కొడుకు పెద్దవాడయ్యాక ఒకనాడు తల్లి వాడితో ఇలా చెప్పింది:

“నాయనా, నీవు వైశ్య కుమారుడివి. వ్యాపారం మన కులవృత్తి. దురదృష్టవశాత్తూ నీవు అగర్భదరిద్రుడవు. అందుచేత వ్యాపారానికి అవసరమైన పెట్టుబడి ధనం లేదు. అయితే ఈ నగరంలో ధనగుప్తుడు అనే కోటిశ్వరుడున్నాడు. పేద వ్యాపారుల బిడ్డలకు సహాయం చేస్తాడు. ఆయన దర్శనం చేసుకొని పెట్టుబడికి ధనం తెచ్చుకో!”

తల్లి చెప్పినట్టే ఆ వ్యాపారిబిడ్డ ధనగుప్తుడిని చూడబోయాడు. ఆ సమయంలో ఆ కోటిశ్వరుడు మరొక యువకుణ్ణి కోప్పడుతున్నాడు:

“నీకు కొంచెమైనా వ్యాపారదక్షతలేదు. నీకు ఎన్నిసార్లు ధనసహాయం చేశాను. దానిమీద లాభం సంపాదించలేకపోగా, నేనిచ్చినది కూడా పోగొట్టుకున్నావు. తెలివిగలవాడైతే ఆ చచ్చిన ఎలుకను పెట్టుబడిగా చేసుకొని లక్షలు సంపాదించవచ్చు.”

ఈ మాటలు వింటున్న కుర్రవాడు ధనగుప్తుడిని ధనం అడగలేదు. దూరాన చచ్చి పడ్డిఉన్న ఎలుకను తీసుకొన్నాడు. దానిని తీసుకుపోయి ఒక వర్తకుడి పిల్లికి ఆహారంగా ఇచ్చి, దానికి ప్రతిఫలంగా రెండుదోసిళ్ళ శెనగలు పుచ్చుకొన్నాడు. వాటిని వేయించి కారపు శెనగలు చేసి,

ఒక మంచినీళ్లకుండ తీసుకొని, ఊరిబయటికి వెళ్ళి ఒక చెట్టునీడలో కూర్చున్నాడు.

మిట్టమధ్యాహ్నంవేళ అడివిలో కట్టెలు కొట్టుకొని వచ్చేవాళ్లు అక్కడికి వచ్చి అచెట్టునీడనే కాస్సేపు విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. కుర్రవాడు వారి మోగడిమాలు విచారించి, తలా కాసిని కారపుశెనగలు పంచిపెట్టితాగేటందుకుమంచినీళ్ళిచ్చాడు. అందుకు వాళ్లు ఎంతో సంతోషించి తలారెండు కట్టెలు కుర్రవాడికిచ్చి వెళ్ళిపోయారు.

ఈవిధంగా సంపాదించిన కట్టెలు చిన్న మోపు కట్టి కుర్రవాడు కూడా నగరంలోకి తిరిగివచ్చి, వాటిని అమ్మి, ఆ డబ్బులో కొంత పెట్టి మళ్ళీ శెనగలు కొన్నాడు. ఇలా కొన్నాళ్ళు జరిగాక అతను కట్టెల మోపులే కొనదగినంత ధనం కూడబెట్టాడు. తరవాత కారపుశెనగల బేరం మాని కట్టెలమోపులు కొని భద్రం చేశాడు, ఇంతలో వర్షాకాలం వచ్చింది. కట్టెలకు గిరాకీ హెచ్చింది. తాను కొన్న కట్టెలన్నీ

అమ్మేసి ఆ డబ్బుతో ఒక చిల్లరదుకాణం పెట్టాడు.

చిల్లరవ్యాపారం రానురాను పెద్ద వర్తకంగా పరిణమించింది. వర్తకాన్ని బాగా పెంచుకొని, దానిమీద వచ్చే లాభాలతో ఇళ్ళూ వాకిళ్ళూ, తోటలూ దొడ్లూ కొనికాలక్రమాన ఆ కుర్రవాడు లక్షాధికారి అయినాడు. అతని సంపదకు మూలం ఎలుక కనుక అందరూ అతన్ని 'ఎలుకసెట్టి' అని పిలవసాగారు.

ఎలుకసెట్టి ఒకనాడు బంగారంతో ఒక ఎలుకను చేయించి దానిని తీసుకొని వెళ్ళి ధనగుప్తుడికి సమర్పించి, "అయ్యా, ఇది మీరు నాకు చూపిన పెట్టుబడి. దీనివల్ల నేను చాలా ధనం గడించాను. వడ్డీతోసహా దీనిని మీకు తిరిగి ఇస్తున్నాను," అన్నాడు.

ఎలుకసెట్టి కథ యావత్తూ విని ధనగుప్తుడు అతని తెలివితేటలకూ, సద్బుద్ధికి సంతోషించి, తన కుమార్తెను అతనికిచ్చి పెళ్ళిచేస్తూ, ఆ బంగారుఎలుకనే అల్లుడికి కానుకగా ఇచ్చాడు.

చినాంబరాలు

మూడువేల సంవత్సరాలక్రితం చినా చక్రవర్తి ఒక అందమైన అమ్మాయిని పెళ్ళాడాడు. ఆమె పేరు సీలింగ్ పీ. ఆమె వయస్సు పద్నాలుగేళ్ళు. చినాచక్రవర్తికి పట్టపురాణిఅయిన సీలింగ్ పీకి ఏ లోటూ లేదు. రోజల్లా ఆమెకు వినోదం కలిగించటానికి గాయకులూ, నర్తకులూ ఉండేవారు.

కాని ఇన్ని ఉండి కూడా సీలింగ్ పీకి పెద్ద విచారం పట్టుకున్నది. ఆమె కళ్ళ వెంట నిరంతరం ఆశ్రుధారలు కారసాగాయి. ఆమె దుఃఖాన్ని బావటానికి ఎందరో ప్రయత్నించారు. కాని లాభం లేకపోయింది. ఆమె దుఃఖానికి కారణమేమంటే, ఆమె ఎన్నడూ తన పుట్టింటి వారిని విడిచి ఉండినదికాదు. అందులోనూ చిన్నపిల్ల. దూరాన ఉన్న తన తల్లిదండ్రులనూ, అన్నదమ్ములనూ తలుచుకుని ఆమె ఎల్లవేళలా కుమిలిపోసాగింది.

తన పట్టమహిషి చింతాక్రాంతురాలై ఉన్నదన్న వార్త చక్రవర్తికి తెలిసి, ఆయన ఉద్యానవనానికి వచ్చాడు. తోటలో కంబళివృక్షం నీడను కూర్చొని ఉన్న తన భార్యను సమీపించి, "రాణీ, నీకేమి లోటు జరిగింది? నీ ఆరోగ్యం బాగాలేదా?" అని అడిగాడు రాజు.

"స్వామీ, నాకే లోటూలేదు. నా మనసుకు ఉల్లాసంగా లేదు. అంతకంటే మరేమిలేదు," అన్నది సీలింగ్ పీ.

మహారాజు తన మంత్రులను పిలిపించి, "మీరు త్వరలోనే మహారాణి మనసుకు ఉల్లాసం కలిగించే యోచనలు చేయండి," అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఇంతలోనే పరిచారికలు తేనీరు తెచ్చి మహారాణి ముందుపెట్టారు. ఆ తరువాత ఆమె ఆచారం ప్రకారం తానే స్వయంగా తేనీరు గిన్నెలలో కలిపి పాటగాళ్ళకూ,

మీద పెట్టే గుడ్డు కాలుకు పిసినికాయ. అలాంటి పిసినికాయలు కంబళివృక్షం మీద ఇంకా అనేకం ఉన్నాయి.

తేనెటిలో పడిన పిసినికాయను పరిచారి కల నుంచి తన చేతిలోకి తీసుకున్నప్పుడు సీలింగ్ పీ ఒక వింత గమనించింది. ఆ పిసినికాయ విచ్చుకుని నన్నని, నిగనిగలాడే పోగులు వెలుపలికి రాసాగాయి.

“అహ! ఇదే దారమైతే దీనితో నేనే వస్త్రాలు ఎంత అందంగా ఉండాలి!” అనుకున్నది సీలింగ్ పీ. మరుక్షణమే ఆమెకో ఆలోచన తట్టింది. ఈ పోగులు మరీ సన్నగా ఉన్నమాట నిజమేగాని ఇవి నులువుగా తెగటం లేదు. అదీగాక ఈ ఒక పిసినికాయలోనే ఎన్నో వేల గజాల పోగులు వున్నట్టుకనిపిస్తున్నది. ఈ పోగులను అనేక పేటలువేసి పేనినట్టయితే దారంతయారవుతుంది. అప్పుడు దానిని మగ్గం మీద నేసి, అందమైన బట్టలు తయారు చేయవచ్చు.

ఈ ఆలోచన రాగానే మహారాణి బాధకాస్తా మటుమాయమయింది. ఆమె ఉత్సాహంతో లేచి తన పరిచారికలను పిలిచి తన చేతిలోవున్న పోగును విప్పదీసి, పేనమని చెప్పింది. వారలాగేనని, నిగనిగలాడే దారం పేని పుల్లలకు చుట్టసాగారు.

“ఇట్లా ఎంత దారమైతే ఒక బట్టకాను? మీరంతా కలిసి చెట్టుమీద వున్న

అటగాళ్ళకూ ఇచ్చి తన గిన్నె ముందుంచుకున్నది.

ఈ సమయంలో కంబళివృక్షం మీద నుంచి ఏదో వస్తువు మహారాణి తేనెటి గిన్నెలో టప్ మని పడింది. తేనెరు చింది మహారాణి దుస్తులపై పడింది. పరిచారి కలు ఆమెను సమీపించబోయారు.

“నా దుస్తులకేమీ తొందరలేదు. గిన్నెలో పడిన వస్తువేమిటో చూడండి,” అన్నది మహారాణి.

పరిచారికలు గిన్నెలోని తేనెటి నుంచి చిన్న దారపు ఉండలాటి పదార్థాన్ని తీసి మహారాణి చేతిలో పెట్టారు. అది మరేమీ కాదు, పట్టుపురుగులు కంబళి వృక్షం

పినినికాయలను ఏరి తెచ్చి తేనీటిలో
వెయ్యండి," అన్నది మహారాణి.

ఎవరికీ క్షణం తీరిక లేదు. అదివరకు
క్షణమొక యుగంగా గడిచిన మహారాణి
కిప్పుడు ఘడియలు క్షణాలలాగా సాగి
పోతున్నాయి. సూర్యాస్తమయేలోపల
చాలా కండెలదారం తయారయింది.
ఆమె వడ్రంగులను పిలిపించి, "ఈ దారం
చూడండి. ఇంత సన్నని దారం నేయ
టానికి మగ్గం తయారుచేయండి. తెల్లవారే
లోగా మగ్గం తయారయి నా గదిలో
ఉండాలి," అని ఆజ్ఞాపించింది.

మర్నాడు చక్రవర్తి తన మంత్రులను
పిలిపించి, "పట్టపురాణి మనసు ఉల్లా
సంగా ఉండటానికి ఏమాలోచించారు?"
అని అడిగాడు.

"చిత్తం, ప్రభూ! ఒక చక్కని నెమిలిని
తెచ్చి మన ఉద్యానవనంలో వుంచినట్ట
యితే దేవిగారు దాని నాట్యం తిలకిస్తూ,
దాని ఈకలరంగులు చూసి విన్నేదిస్తూ...."
అని ఇద్దరు మంత్రులూ గొణిగారు.

తన ఇద్దరు మంత్రులకూ సరిఅయిన
అలోచన తోచలేదని తెలుసుకుని చక్రవర్తి
తనపట్టపురాణినిపిలవమని ఆజ్ఞాపించాడు.

"ప్రభూ! మహారాణిగారింకా తమ గది
నుంచి బయటికి రాలేదు," అన్నారు
నౌకర్లు.

"ఇంత పొద్దెక్కి ఇంకా బయటికి
రాలేదా?" అన్నాడు చక్రవర్తి. తన
ప్రియభార్య ఆరోగ్యం గురించి ఆయనకు
అందోళన కలిగింది. ఆయన సింహాసనం
దిగి సరాసరి రాణిగదికి వెళ్లాడు. చక్రవర్తి
లోపల అడుగువేస్తూ చూసిన దృశ్యం
ఆయనకు ఆశ్చర్యమూ, అనందమూ కలి
గించింది.

మహారాణి విచారసాగరంలో మునిగి
ఉండకపోగా, ఒక విచిత్రమైన మగ్గం
ముందు సంతోషంగా కూచుని ఎన్నడూ
కనని, విననంత అందమైన దారపు
పోగులతో ధగధగ మెరిసే నాజుకైన వస్త్రం
దిక్షతో నేస్తున్నది.

మహారాణి తల ఎత్తి చక్రవర్తి కేసి చూసింది. ఆమె కళ్ళు ఆనందంతో మెరుస్తున్నాయి. చిరునవ్వు నవ్వింది.

"మహాప్రభూ! నా విచారంతో మీకు బాధ కలిగించాను. దానికి పరిహారంగా మీకి దేవతావస్త్రం నేసిఇస్తున్నాను. అగ్ర హంచరుకద?" అన్నదామె.

"అగ్రహమా? ఇంత అపూర్వమైన వస్త్రం బహుమతి పొందుతూ అగ్రహంచ గలనా?" అన్నాడు చక్రవర్తి.

సీలింగ్‌షీ తన భర్తతో జరిగినదంతా చెప్పింది.

"తమ భార్యగా వుండి నేను పని చెయ్యటం భావ్యంకాదు. అందుచేత ఈ సంగతి రహస్యంగా ఉంచాను," అన్నది మహారాణి.

"దానికి నాకేమీ విచారం లేదు. నీ మనసుకు తృప్తి కలిగించినవారికి ఆర్థ రాజ్యం ఇవ్వటానికి కూడా సిద్ధపడ్డాను. నీ విచారం తొలగిందే నాకు పదివేలు," అన్నాడు చక్రవర్తి.

అయితే, "మహాప్రభూ! నా కోరిక ఒకటి నెరవేర్చండి," అన్నది మహారాణి.

"అలాగే నీ ఇష్టం వచ్చింది కోరుకో!" అన్నాడు చక్రవర్తి.

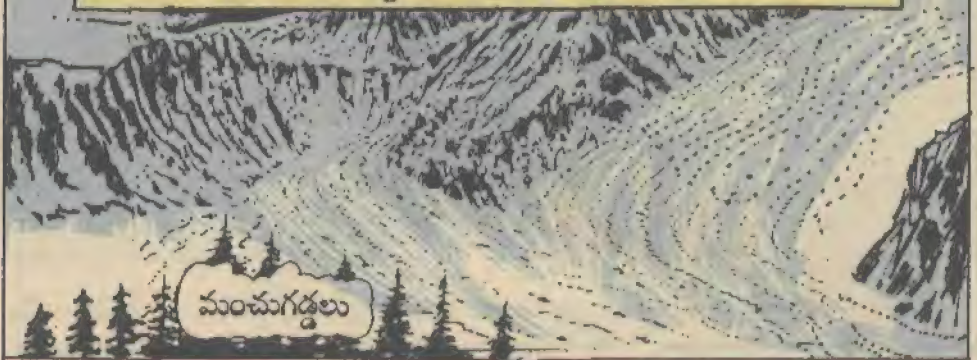
"వెయ్యి కంబళివృక్షాలతో నాకొక తోట వేయించిపెట్టండి!" అన్నది మహారాణి. చక్రవర్తి ఆమె కోరిక నెరవేర్చాడు.

సీలింగ్‌షీ ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి పట్టు వస్త్రాలు నేసింది. ఇప్పటికీ చీనా భాషలో 'సీ' అంటే పట్టు. ఆమె అనంతరం చీనాదేశపు మహారాణులు ఆమె ఏర్పాటుచేసిన సంప్రదాయాన్ననుసరించి, ఏటా ఒక రోజు పట్టుపురుగులకు తమ చేతి మీదుగా ఆహారం వేస్తూవచ్చారు.

కాలక్రమాన పట్టువస్త్రాల రహస్యం చీనానుంచి ఇతరదేశాలకు పాకింది. అందుకనే మన పూర్వీకులు పట్టువస్త్రాలను చీనాంబరాలనేవారు. మిగతా దేశాలలో పట్టువస్త్రాలు తయారయినా కూడా చీనా దేశపు పట్టువస్త్రాలకు గణ్యత ఉన్నది. వీటిని మనవారు చీని చీనాంబరాలనేవారు.

టూగోలో దాదాపు 80,20,000 చదరపుమైళ్ళు అంటే భూభాగంలో ఇంచుమించు 10.4 శాతం మంచుగడ్డలతో కప్పబడి ఉన్నది.

మంచుగడ్డలు

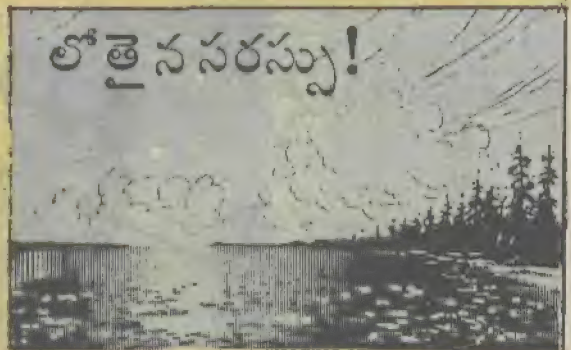
పాములను చంపే పక్షి

అఫ్రికన్ పెక్రెటరీ అనే ఒకరకం పక్షి నేలపై నడుస్తూ అహారం కోసం పాములను వేటాడి చంపుతుంది. ఈ పక్షి మామూలుగా పాములను కాళ్ళతో తొక్కి చంపుతూ వుంటుంది.

పోలియట్ రష్యా మధ్య సైబీరియాలోని జేకార్ నరస్సే ప్రపంచంలోకెల్లా చాలా లోతైన నరస్సు. ఇది 4,872 అడుగుల లోతున్నది.

లోతైన నరస్సు!

JUNIOR

QUEST

NOW with the added fun of SPUTNIK Junior!

Selections from Sputnik Junior!

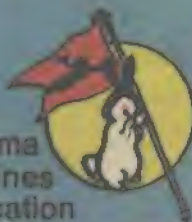
- * Colourfully illustrated stories and cartoons.
 - * Superb science fiction
 - * Entertainment and general knowledge
- 64 packed pages!

At just Rs. 5/-

To subscribe write to,
JUNIOR QUEST,
Dorlan Agencies,
Chandamama Buildings,
N.S.R. Salai, Vadapalani,
Madras: 600 026.

Sputnik Junior

A Chandamama
Vijaya Combines
publication

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రూ. 50 లు
 ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1991 జనవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

S. Maheswar Rao

M. Natarajan

★ పై పోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కచూటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ నవంబర్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి: - చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

సెప్టెంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో: చెయ్య ప్రయత్నం!

రెండవ పోటో: చేరువవుతుంది జలం!

వంటనారు: సి. హెచ్. ఐశ్వర్య, కొత్తపేట, తుని (తూ. గో. జిల్లా)—533401

బహుమతి మొత్తం రూ. 50/- నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చందమామ

ఇండియాలో సంవత్సర చందా: రూ. 36-00

చందా పంపవలసిన చిరునామా:

చందమామ పబ్లికేషన్స్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడవళని, మద్రాసు-600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandamama Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

విజయచిత్ర

సినిమా వినోదానికి ప్రతినిధి
పాఠకులకు పరిశ్రమకూ వారధి

వర్ణచిత్రాలు కంటికి ఆనందం
తారల కబుర్లు మనసుకు ఆహ్లాదం

చూసినకొద్దీ చూడాలనిపిస్తుంది
చదివినకొద్దీ చదవాలనిపిస్తుంది

ప్రజాదరణే పునాదిగా

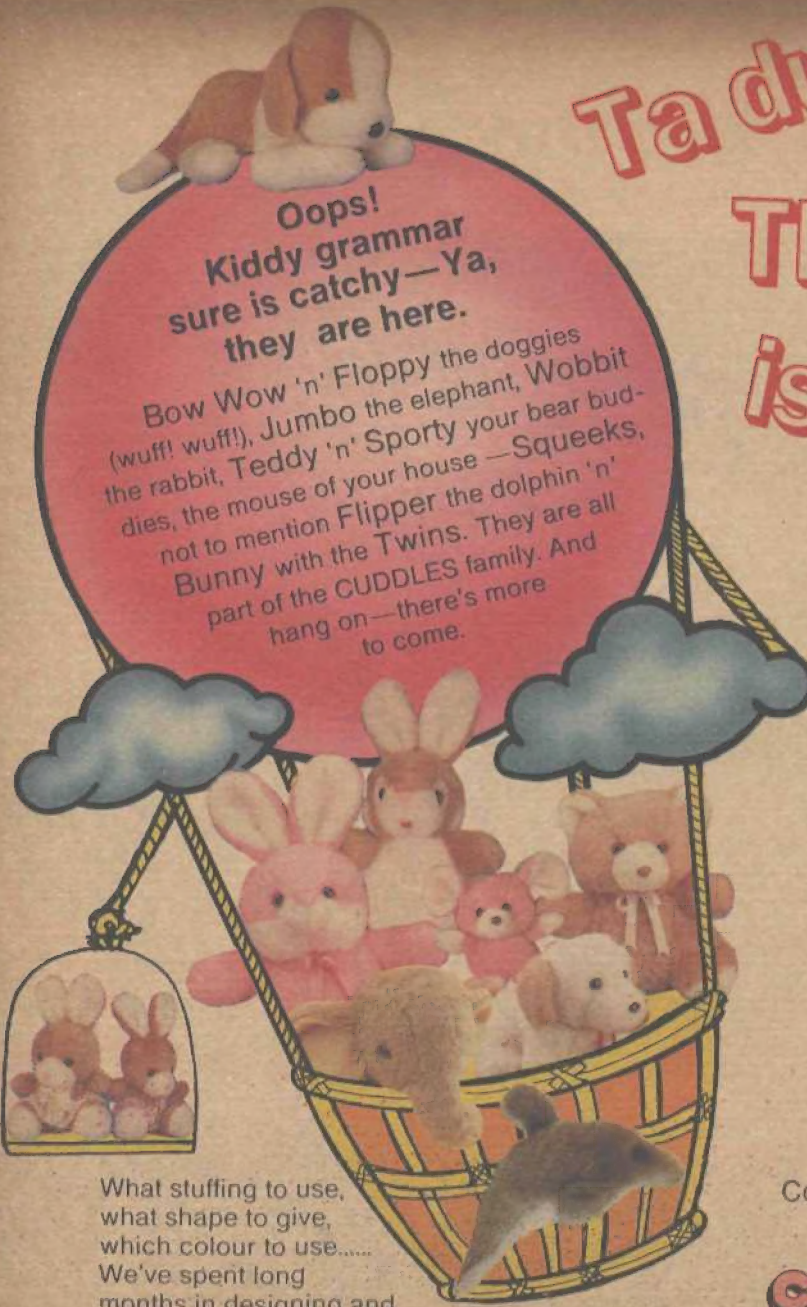
24 సంవత్సరాలుగా
నిర్విరామంగా, నిత్యసూతనంగా
వెలువడుతోంది...

తప్పక చదవండి - చదివించండి!

విజయచిత్ర

చిత్రప్రియుల అభిమాన పత్రిక

Ta dum,
They
is here

Oops!
Kiddy grammar
sure is catchy—Ya,
they are here.

Bow Wow 'n' Floppy the doggies
(wuff! wuff!), Jumbo the elephant, Wabbit
the rabbit, Teddy 'n' Sporty your bear bud-
dies, the mouse of your house—Squeeks,
not to mention Flipper the dolphin 'n'
Bunny with the Twins. They are all
part of the CUDDLES family. And
hang on—there's more
to come.

What stuffing to use,
what shape to give,
which colour to use.....
We've spent long
months in designing and
crafting the toys which can
take on the toughest torture
test ever—childhandling. To
ensure that they're safe.

The one thing we
didn't do while
making our toys
was fool around.
We left that
entirely for
your kid to do.
Come, check us out.

CUDDLES

CHANDAMAMA TOYTRONIX

In collaboration with Samral Corporation, Sri Lanka

Chandamama Buildings, 188, NSK Salai,
Vadapalani, Madras-600 026

పాలు మీగడల

స్వచ్ఛమైన సమ్మేళనం

అదే “న్యూట్రీన్ గోల్డ్”

సుమధురం

న్యూట్రీన్

GOLD

చిగురిస్తాయి మీ
బంగారు ఆశలు అడగండి

Visesh/NC/9089/Tel